

3/09/88

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 11-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, కార్తికమాస శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౧.

No. 187
సంచిక ౧౮౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపూరిత బాధను,
పార్శవు నొప్పుల కారణాలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును బాధల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

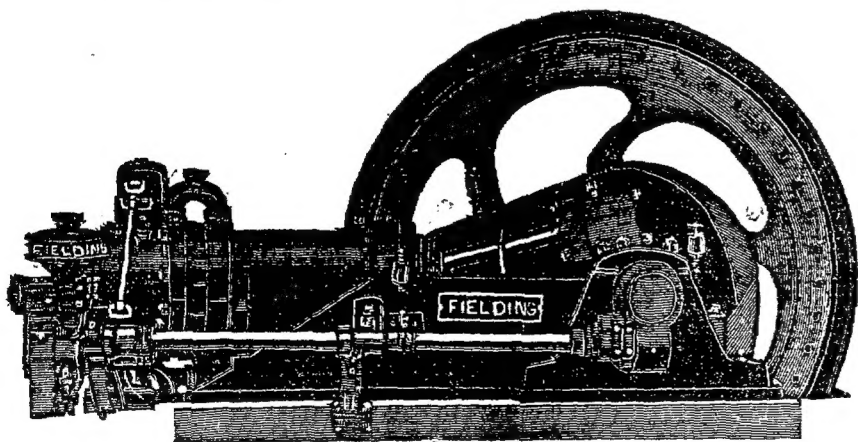

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి డహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగ్” వేటెంటు శమిడీశల్
క్విక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను
STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చుల్లని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతినంతమై కరముగా పనిచేయును. క్రూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:-

తెలంగాణ
నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో., పోస్టుబాక్సు
నెం 203 రు.
12, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి కుమ్ముకు తెలము రు. 0-8-0

డబ్బీ 1-కి వెల రు. 0-2-0. డజన్ 1 కి 1-4-0
ఈదంతచూర్ణముతో పండ్లతోమటువలన చిగుళ్లు గట్టిపడును
రిగుళ్లనుండి రక్తము కారకుండును నోటదుర్గంధములేక ముం
డును. పండ్లుముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

ఈతెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు,
కుమ్ముకుకు రాయుటకు ఉపయోగించును.
అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా,

మహాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.
8-11-24 తేది శనివారమునుండి 14-11-24 తేది శుక్రవారము
వరకు యూనివర్సల్ జ్యూయిట్ ప్రొత్తె 8 వ సీరీస్.

ది లెదర్ ఫుష్షర్స్

రిజినాలు డెన్ని కృత్యములు చూడతగినవి
ఆరోసు గొప్పసీరియర్ “డాన్ ఆఫ్ 49”
నేవా గర్బర్ కృత్యములు చూడతగినవి. 958

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక
సం॥ర చందారు 3
మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.
వారకాంత (నాటకము) విటలయ్య, విటకతైలయ్య
అద్భుతచర్యలు, బీచివర్ణన చదివితీరవలయును. వెల ఆ 12
మిథునానురాగము (పేరుగన్ననవల) వెల ఆ 12
గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, ఆంజనేయ, సత్య
భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) వెల ఆ 10
వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) ఆ 10
ఆంద్రీనామసంగ్రహము (సటిక) వెల ఆ 4
రెడ్డిబదర్న రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలుల పాలిటి సందేహ మేనాము, నిక్కాక శుక్ల నవ్వు
ము, నిస్సత్తువ, అతిమూల్రము, వీటిని హతించి మంచి బలమును,
యావ్యసమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాపప్రాప్తినికలిగించు
వర్షపాదము. 2 డబ్బీలను వాడుదు. 1
20 చులముల డబ్బీ రు 1-4-0. వి.పి. చార్జి 0-3-0,
3351 పి. శి. పి. అందు కంపెనీ,
అయ్యకర్వడ సమాజం పెరిడేపి, (నెల్లూరుజిల్లా.)

ఈరాత్రి కొత్త కార్యక్రమముందును

నేటి రాత్రి 9-30 గంటలకు నన్ను ఎస్టేబ్లిష్మెంట్లో కలుసుకొనుము
అక్కడ యేమి? మీకు తెలియదా? తెలియదు!

ను ప్రసిద్ధమైన వెల్లర్స్ సర్కిసు.

ఈ సర్క్యుసులో ఎప్పుడును ప్రపంచమునందును గొప్పవినియోగములను చేయువారు గలరు
అట్లనా? అయితే నిజముగా మిమ్మును నేను ఈరాత్రి కలుసుకొనెదను.

ప్రతిరోజు రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రదర్శనము ప్రారంభము.

మాటిసి (సాయంకాలప్రదర్శనము) బుధ, శని, ఆదివారములందు

సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ప్రారంభము.

ప్రవేశకట్టుములు:— ర్యు 10, 3, 2, 1 గాలరి అ. 0—8—0

టి. జి. వెల్లర్ ప్రాప్రైటరు.

సి. రామానుజం మేనేజరు.

Now Ready for Sale:

1924-25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS:

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

చెన్నై పరి బజారుధరలు

నవంబరు 11-వ తేదీ మంగళవారము

(1) ఖాన్యములు

దనియాలు బా 1.5 ర 30.0-0 మొదలు 42.0-0 వరకు

బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు

కునుమ లేనాల్సి ,, 48 గలవి ర 14.0-0 14.8-0

నెలూరిని ,, డిటా ,, 15.8-0 16.0-0

డిల్లీని ,, డిటా ,, 16.8-0 17.0-0

రాగులు రా. 164 బస్తా 1.5 ,, 8.12-0 9.0-0

నవ్వులు ,, ,, 20.0-0 24.0-0

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1.5 ర 205 ర 11.0-0 ర 12.0-0

నెనగలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0

పెసలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0

మినుములు ,, డిటా ,, 18.0-0 18.0-0

ఉలము ర 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1.5 ర 170.0-0 175.0-0

నెయ్యి మ 1.5 ,, 14.0-0 26.0-0

కొండాపురం నేరునెనగపప్పుబా 1.5 ,, 65.0-0 68.0-0

ఇతరప్రదేశము ,, ,, 60.0-0 62.0-0

నేరునెనగనూనె గానుగ బా 1.5 ర 150 మి.న. నూనె 145

అముదము బా 1.5 ర 170.0 0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపగుపు బా 1.5 ర 190.0-0 195.0-0

మారపగుపు ,, ర 125.0-0 180.0-0

మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1.5 ర 120.0-0 188.0-0

గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1.5 ర 50,55

కాళహస్తపాయకట్టు ,, ర 70, 75

తెల్లము బా 1.5 ర 85.0-0 80.0-0

చింతపండు బా 1.5 ర 80.0-0 49.0-0

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1.5 ర 32.0-0 88.0-0

చదరం ,, 82.0-0 88.0-0

రవుండు ,, 82.0-0 86.0 0

(6) లోహములు

చెండి 100 రుబం|| ర 75.0-0 79.0-0

బంగారము, తులము 1 కి ర 22.8-0 28.0-0

సరసము 1.5 14.10-3

ఇత్తడి బా 1.5 ర 260.0-0 265.0-0

రాగి డిటా ర 295.0-0 800.0-0

అస్కాచక్కెర బా 1.5 ర 87.0-0 87.4-0

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకల్లుడు 20 డిగ్రీలు ర 75.0-0

వొట్టికల్లుడు డిటా ,,

సింహం డిటా ,,

గుర్రం డిటా ,,

(8) దూది

బోండా వెస్తుబాదవ 1.5 ర 320.0-0

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1.5 ర 9.10-0

మధుర నెం 12½ పెట్టె 1.5 ర 8.6-0

పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1.5 ర 8.12-0

అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1.5 ర 9.3-0

డిటా నెం 14 డిటా ర 10.0-0

నూకయేనుగ నెం 20 ర 11.6-0

జపాన్ నెం 20 ర 11.12-0

,, ,, 40 ఏ లేబిలు అయినను ర 14.6-0

గోకాకు నెం 12½ ర 9.8-0

వడ్డాక్ నెం 24½ ర 11.14-0

14½ క్విల్ట్ పత్తి ర 9.8-0

బుధవారం నాటి 12-11-24

శ్రీ కృష్ణవిలాససభ, తేనాలి

ద ఫ్యూచర్ రిజర్వేషన్

సూర్యనారాయణరావుగారు ధరింతురు.

మేనేజింగు కమిటీ

వర్ష చుట్టక ముగియలే చుట్టకము పై తెలిసి

సూర్యబిషినిది.

తమాషాలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకము)

దగ్గర చుట్టము

రామయ్య—అతను నాకు మిక్కిలి దగ్గరమైనా.
సోమయ్య—ఏమయ్యా, అట్లా అంటావు? అంతకన్న
కావలసిన మట్లాలు ఎండకో ఉన్నారే!

రామయ్య—దగ్గరమట్టమంటే, మాయింటి దగ్గర ఉన్న
చుట్టమని నా అభిప్రాయం.

కొత్త పేట

పాపగూరివాడు—కొత్త పేటలో ఇండ్లన్నీ పాతవిగా
ఉన్నవేమండీ?

గ్రామస్థుడు—పేరు పెట్టి చాలా కాలమయిందీ లేండి.

ఏం భావ?

కొత్తవాడు—చెన్నపట్నంలో ఏం భావలు మాట్లాడు
తారండి?

ఒకడు—అరవ తెలుగు, తెలుగు అరవ భాషలు మాట్లాడు
తారండి.

ఏది ముందు?

గురువు—కారణం ముందా, కార్యం ముందా?

శిష్యుడు—ఒక్కొక్క పర్యాయం, కారణం ముందు,
పర్యాయం కార్యం ముందు.

ప్రమాణం

ప్రశ్న:—మీరు ఋగ్వేదంలా, యజుర్వేదంలా?

జవాబు:—మాకు అన్ని వేదాలు ప్రమాణాలే.

సందేహం

ఒకడు:—మీరు వాడే భావ గ్రాంథికమా, గ్రామ్యమా?
గ్రంథకర్త:—ఆంధ్రము.

దయ

భార్య:—మీకు నామీదకంటే నోరులేని జంతువుల
మీద ప్రేమ ఎక్కువ కాబోలు!

భర్త:—నీవు నోరు తెరవకుండా ఉంటే, నీమీద కూడా
అంత ప్రేమగా ఉంటాను.

భూగోళం

ఉపాధ్యాయుడు భూగోళంలో, భూమి జలం
కలిసివున్నాయి. భూమి, జలం కలిస్తే ఏమి అవుతుందో మళ్ళీ
చెప్పు.

విద్యార్థి:—బురద.

ఉపాయం

తండ్రి తన కొడుకుకు కొట్టు తుట్టించి పంపిస్తూ ఇట్లా
చాసెను.

“నీకు కొట్టు పంపిస్తున్నాను. బరువు అవుతుందని తోచి
తినేసినాను. అన్నీ పై తేలులో ఉంటువి,
నీ.”

మైము

గ్రామస్థుడు:—నీవు ఇక్కడనుంచి గేటు దాకా పో
యి, ఎదురుగా ఉన్న గడియారం ఆరు గంటల పట్టికి రాగలవా?

రామారావు:—నీవు పల్లెటూరివాడవు కాబట్టి నీకు
మైము సంకలి తెలియదు. మైముదూరం పోయిరావడానికి గం
టనేవు కావాలిరా?

అంతట రామారావు పావుగంటలో పోయి తిరిగివ
చ్చెను.

రామారావు (గర్వంతో) గడియారం ఆరుగంటిందా?
ఒకడు:—ఈ గడియారం ఎన్నడూ తిరగదండీ.

అరచుట

భర్త—పిల్లకాయలు అరవకుండా నెమ్మదిగా అడు
కొనేటట్లు చేయలేవా?

భార్య—అరనేకదా, నెమ్మదిగా ఉండేటట్లు చేయడం
గడియారాలు

పులయ్య—గడియారాలను మీరు ఇంత చాకగా నెమ్మ
తున్నారే, మీకు ఎట్లా లాభము వస్తుందండీ?

దుకాణదారుడు—వాటిని మళ్ళీ మరమ్మత్తు చేస్తే బాగు
ంటుంది.

చెయ్య

కోగి—డాక్టరుగారు, నాకు నిజంగా ఉన్న ఒక్కోగం
ను అప్పుడు గుర్తు చేస్తుంది. పెద్దమాటలు చెప్పి గాభరా
పెట్టకండి.

డాక్టరు—సోమరితనం.

కోగి—అయితే నాని దైవభాషతోనే చెప్పండి.
నూనాళ్ళకు నిజం తెలిస్తే, తేపే నూనూలు పాప మ్మంటారు.

గంజాము ఆంధ్రులు

అశ్రద్ధ నష్టదాయకము

గంజాము ఆంధ్రులు ఏమిజేయ నున్నారు? గంజాముజి
ల్లా విభజనవిషయమున ఓడ్రులు జేయుచున్న కలవరము విరివీను
ల కిందుకైన సోకలేదా? చాలాకాలమునుండి ఆంధ్రోళన
జేయుగా జేయగా ఉత్కలకులకు తమ ఆశలు ఫలించు నూనన
లు ప్రభుత్వనియమితమున ఫలింపకపు కమిటీ ద్వారా గొప్పట్టి
నవి. అందుచే అమితానంద భరితులై తమ సంతసమును కృత
జ్ఞతన సభల తీర్మానములద్వారా తెలియబుచ్చుచున్నారు.
అంతియేకాదు. ఈ కమిటీతో తమ యాశయములయొ న్నిడేరు
నని వారికిని నమ్మకములేదు. ఇది కేవలము ఓడ్రుల కిష్టమున్న
దో లేదో తెలిసికొని రమ్మని ఇండియా దొరతనమువారిచే
పంప బడిన యిరువురు ఉద్యోగి వ్యక్తు
లు గల చిన్న సంఘము. ఆ యి న ను
యీసంఘము యెదుటనే తమ మొర్రనంతయు వెలిబుచ్చి తగు
ప్రయత్నములన్నియు ముందుగాజేసి పునాదులు దిట్టపరచు
కొన్నగాని మున్నందు అనుకొనినంతవని జరుగదని భావించి
వారు కృతజ్ఞతా తీర్మానములతో బాటు గంజాముజిల్లాసం
తయు (శ్రీకాకుళం నరసింహపురం) ఒరిస్సాలో చేర్పవలెన
నియు, మరియు సింకెన్సియా సూచనలనుజేయుచు ఒరిస్సంగ
నుభలు జేయుచున్నారు. వారు మదరాసులో దినపత్రికల కంపు
మున్న రిపోర్టులనుబట్టి తమవారివి నాలుగైదు యిండ్లుగల ప్రతి
యూరు సండు యివి ప్రయమున బహి
రంగన భలు జేయించి, అన్నియు ఒకే రీ
తిగా తీర్మానించునట్లు యేర్పాటులు జేసికొనినట్లు గాన్పించు
ను. ఈవిషయమున వారుమంచి శ్రద్ధతో కట్టుదిట్టములతో కృ
షి జేయుచున్నారు. అయ్యది ప్రవంశార్హమే.

కానిండు. వారు తమవారిలో కలిసి పోయెదమన్న కా
దను. వాతెవరో? అవశ్యము కలియ వలసినదే. కాని తమసాఖ్య
ముగిరకేతలు వాధించుట న్యాయమా? వారియత్నములుజూడ
బాధించుకోవగాని బెత్తెను లభించదను నుద్దేశముతో యెన
ర్చుచు న్నుటులున్నది. అందులకేగంజాముజిల్లాసంతనుభాఖపట్టు
మున వ్యవ్రజేశకులంతయు తమకు చెందవలెనని పట్టుబట్టుచు
న్నారు. ఈయభిప్రాయమునే యొలసభలద్వారా చాటుచు
న్నారు. ఈపురిపుడపుగార్లయెదుటగూడ అనేక మెహిరాం
డములద్వారాను ప్రతినిధులవాగ్దాటిమములమునజెలపమన్నా
రు. ఈభి: శ్రద్ధపుగార్లయెదుట గంజాముజిల్లాలో యెన్నడైన
పనిజేసియెరుంగడు. వీరిలో నొకరుమాత్రము విశాఖపట్నం ఏజ
న్సీలో పని జేసియుండిరట. అందుచే
వీరికిని జప రిఫ్టి: తులు స్వతహాగా తెలియ పని
దలసివచ్చును. అట్టియే డ ఆంధ్రులు చలనము లేకయుండి ఓ
డ్రులు ఉన్నదియు లేనిది వారిముందు చెప్పి అంతయు కబ
ళింప యత్నించినచో భి: కమేమునో డాహించునానెదరుగాక
గంజాము ఆంధ్రులకి అసహాయోద్యమము వంటిట్టి
అఖిలభారతైక్యతను మహానా మకులు ప్రయత్నించుచుండ ఆ
ల్పాంశముల కొరకు మనము డి: రాదుజేమిటి యని యలో
చించుచున్నారు కాబోలును. ఆలో జాలుగడచిన
వి, అనకాకము కలిగినన్నట్లు అశ్రద్ధ చేయనే జేసితిమి. కావు
న యికనైన మనవారు మేల్కొంచి, మరుగుగా పనిజేయవలె
ను. అట్లని ఉత్కలకులకు నష్టము కలిగిందవలెనని నాయుద్దేశ్య
ముగాదు. తాము నష్టపోసండ్ జూచుకొనవలెను.

రానురాను ఉత్కలకులు జరుపుచున్న ప్రజాప్రబోధ
మునుబట్టి ఆంధ్రులకుగూడ యిందలి అవశ్యకత తెలిసినట్లు చెలి

య వచ్చుచున్నవి. గంజాము ఆంధ్రులు మరుగుగ పనిజేయవలె
నని జన్మభూమి పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది.

ఇక కాలము వృధాబుచ్చుటకు పీట
లేదు. ఫిలిపుడపు కమిషను వారు
గంజాముజిల్లాలో సంచారము ప్రారంభించిరి. వీరు 12 పట్టు
ములలో మాత్రము సాక్ష్యములు విచారించెదరట. అవియును
ఓడ్రులవి మాత్రమే అయియుండును. ఓడ్రుల యాశలభికముగు
చున్నవి. వారు గంజాము జిల్లాసంతయు కలిపిజేయవలెననుచు
న్నారు. వారికి సరియగు ప్రత్యక్షతరము జేప్పవలెను. ఆంధ్రు
లు సభల మూలముననో పత్రికల మూలముననో తమయభిప్ర
ాయములను, న్యాయముగా తమకుండవలసిన మండలభాగములను
జేర్కొనుచు యిందలి సత్యాసత్యములను విచారణ సంఘము
వారిచేసిని జేయవలెను. డొరకచూచినచో నష్టపోవలసియుం
డును.

గంజాము జిల్లాయంతయు, శ్రీకాకుళము నరిసిపట్నం
తప్పఒరిస్సాలో చేరవలెనని వారివాదము. అట్లయినచో పూర్తి
గా ఆంధ్రులను గలిగియున్న టెక్సస్, సోంపేట, తాలూకా
లను, సరిసమానముగానుండు బరంపురం, ఇచ్చాపురం, పల్లకి
మిడి మున్నగు తాలూకాలమాట యేమి? ఇవి శాశ్వతముగా
ఒరిస్సాపాలనకింద నుండవలసినదేనా? ఇప్పుడు గా నున్న
విభజన జనసంఖ్యనుబట్టి యుండవలెననియు, సహజముగ
వీరావృత్తిమునకు చెందవలసిన తాలూకాల నా రాష్ట్రము
నందుంచిన జాలుననియు గోరినచో న్యాయముగా నుండును.
అట్టియేర్పాటులు జరుగునట్లు ప్రయత్నించుట చునయాంధ్రుల
కర్తవ్యము. ఒక్క ఓడ్రగ్రామమునైనను ఆంధ్రరాష్ట్రమున
మిగిల్చియుంచ నవసరములేదు. ఆంధ్రులను మాత్రము ఒరిస్సా
పాలనకింద చేర్చియుంచకూడదు.

పైనచెలిపినరీతిని గంజాము ఆంధ్రులు తగుప్రయత్నము
లు జేయకున్నచో తామెగాక తమసంతకులవారును దుఃఖమున
కు కారణభూతులగుదురు. తమ అశ్రద్ధచే సాఖ్యమునుబాపి, ప
రభాషవారితో కట్టిపడజేచి మాతృభాషావియోగమున ముంచి
శాశ్వతదుఃఖమున ముంచిజేచినారని రెండవతరమువారు నిం
దింపకమానకు. జాగ్రత్త; అశ్రద్ధ నష్టదాయకము.

“అభిమాని”

నోటీసు

తర్కసంగ్రహ సర్వస్వము అపూర్వగంభము

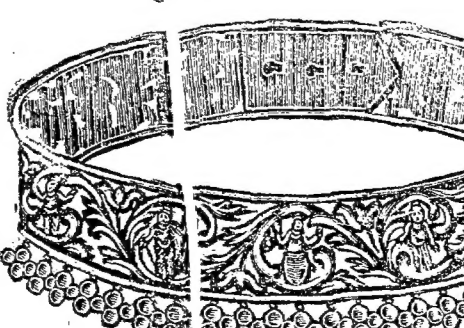
అన్నంభట్ట విరచిత తర్కసంగ్రహ వ్యాఖ్యాన
యా ప ము న్యాయ సాస్త్రీయ పారిభాషిక
పదార్థా సంగ్రహాయతము. శబ్దార్థ లక్షణ తత్వసర్వము
తద్వోపప్రసక్తి నిర్ధారణ లక్షణ పరిష్కారాది సంప్రదాయ
సిద్ధిపాఠపద్ధతి ప్రతిపాదకము తర్కశాస్త్రము సభ్యసింధువారల
కు తిరిగి చింతనాపెక్ష లేకుండా సరసమగు సులభమగునట్టి
యపూర్వకైలితో సర్వలకును తర్కవిషయములను బోధించగల
దు. అను విషయమై సంఢామేమిన్ని లేదు నాగరాక్షరముల
తో మంచి కాకితమునందు అచ్చు చేయబడినది. బహుకాలా
భ్యాస సాధ్యమగు తర్కశాస్త్రీయ పరిభాషలన్నియును అతి
సులభకైలితో గ్రంథాదియందు 111 పేజీలలో వ్రాయబడినవి
గ్రంథమంతయును ఘమారు మొత్తము 270 పేజీలు. దీనివెల
రు 2-0-0.

విధేయుడు (పోస్టేజీలేదు)

కురుగంటి శ్రీరామశాస్త్రి,

తర్కపండితుడు సంస్కృత (కలాశాలా) కాలేజి
తెనాలి (పోస్టు) గుంటూరుజిల్లా మెదాన్ (పెసిడెన్సీ).

అలస్యము చేయక ఒకే దఫా నూ ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరీక్షింపుడు. 1842

నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు
అ నెక మోస్తరులలో నవనాగరికమునకు తగినట్లు
తయారుచేయబడును. పాతికపరక అంగుళము
మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వెడల్పునరకు
చేయవచ్చును. వీటికి తరుగుసహా మజారి రు. 25
లుమొదలు రు. 50 లు వరకు గలదు. పువ్వరం
గములు, పట్టెకంపులు, నత్నములు మొదలగునవి
చేడిసవరములగు నగలు, సామానులు ప్లాకు
లా సిద్ధముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్నఉరువునువాపద్ద తీసిన మానవ్యకము మీకు తెలియును.
మాచి తినిచిత్రపు 172 ఫుటల క్యాలాగు 1-కి రు. 1.
ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, వైనాబజారురోడు, మదరాసు.

నూలు సకాలమునకు పంపుడు

గాంధీజీ హస్తము యీ వారపు ఎంగుండియాలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

మన దేశము వారికి సకాలమునకు పనిజేయుటయన నేమి యో తెలియదనియు, మన మెప్పుడును కాలానుగుణ్యముగ నుండక వెనుకబడియుండుమనియు అపనింద యుండనేయున్నది. చాల ఆలస్యముగ వచ్చినను సకాలమునకు రాకపోవుటయే గును. నాలుగుగంటలు ముందు వచ్చిననుగూడ అంతే. నాలుగు గంటలు ముందు రానలయునని ఆయన వందపనులను చెడగొట్టుకొని యుండవలెను. గ్రామియుడు రైలుకుపోవలెనని అది వచ్చేసమయమునకు మాండ్లెని గంటలో పడియుండును. రైలు వందుకొనవచ్చును. గాని యితరపనులెన్నియో ముఖ్యమైనవి పొందుజేసికొనెనగా! మనము చదువుకొన్న వారమును ప్రతి దానికిని ఆలస్యమే, మనసభలు సకాలమునకు ప్రారంభము గా నక్కరలేదు. సభ ఫలనిగంటకు ప్రారంభమగునని చెప్పి మొదలుపెట్టుకుండ సామాన్యముగ జరుగుచున్నదే. ఎవరో ఒకరు రాలేదని వందలు వేలమంది కనిపెట్టుకొనియుండునటుల జేసెదరు. ఆవిధముగ దేశమువంతను వేచియుండుమనిన యెంతటి ఓర్పు, సహనముండవలెనో చెప్పవలెనా? కాని అది అభివృద్ధికి మంచిది గాదనవలయును.

ఇప్పుడీ అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము నూలువడుకు తీర్మానము నాచరణలో పెట్టుటయందు యీ కాలజ్ఞానము లేక పోవుటతో చాలకష్టము వచ్చినది. ఈ తీర్మానమును చదువుట నులభమే. కాని దానితో అభిలభారత ఖద్దరుబోర్డు పనియంతయు క్రుంగిపోవుచున్నది. నూలువడుకుట, పంపుట, నెంబరువారీ యేర్పరచుట దీనికంతకును యెంతయో కట్టుబాటు వసరము. పనివారు సకాలమునకు పనిజేయకున్నయెడల కష్టము పడిరెట్లెక్కు వనను నూలును పంపుటకు ప్రతి నెలయు 15వ తేదీచివరకా, ఆ తేదీ నిర్ణయించినది నూలు వడుకువారికి యొక్కవత్సరనిధి యుండునటుల జేయుటకుగాక వేర్వేరు సంఘకార్యదర్శులకు కావలసిన వ్యవధి నిచ్చుటకై యుండెను. నూలువడుకువారలు ఫలనినాటికి పంపెదమని పనివారలు ఆ నాటికి నూలును వనూలు జేయునెడల పనియంతయు చక్కజరుగును. ప్రతిరాష్ట్రమును ఆ. భా. ఖ. బోర్డుకు నూలుకట్టలను సకాలమునకు బంపుటకై తమకువీలగు తేదీనే నిర్ణయించుకొనవచ్చును. వాయిదాల ప్రకారము కట్టలను బంపుటకువారు ప్రతి నెలయును ఆ. భా. ఖ. బోర్డు కదివి లగునెడల ఒక్కసారియే అంతయు బంపుచుండవలెను. పనియంతయు గడియారము నడకవలె క్రమముగ జరుగకున్నయెడల దానిని ఒకవద్దతిని నడుపుట కష్టము. ఎన్నో వెయ్యి వివరములను గమనింపవలసి వచ్చినపుడు కాలము చాలముఖ్యమైనది. ఒక్కనిమిషములో రైలుతప్పి పోయినయెడల యెన్నెన్ని పనులు భంగమగునో అట్లే ఆ. భా. ఖ. బోర్డు నిర్ణయములను గమనించని యెడల నూలు వడుకుటను విశ్వవ్యాప్తి జేయుటకుగూడ చాలకటంక మేర్పడును. ఏదో చేసికొనిన నిర్ణయము ప్రకారము పనిజేయకున్న యెడల యేసంఖ్యయు పనిజేయబారు. కావున యీ నూలువడుకు పనిజేయ వారందరూ నిర్ణయించు కొనిన కాలమునకు సరిగా పనిజేసెదని నేను నమ్ముచున్నాను.

ప్రధాన బహుమానము

గుజరాతులో ఆంధ్రదేశమును పిదప బెంగాలును పోటీబడినవి. ప్రధాన బహుమానము బడయుటకు ఒక్కమాసమే వ్యవధిగలదు. ఏదొక రాష్ట్రమీ బహుమానమును కొట్టివేయునని నాకుచెలియును. గుజరాతు నోడించుట నులభముగాదను నానమ్ముకమునుగూడ మరుగుపరుపజాలను. కాని అందరును వరకులను గమనించెదరుగాక! సకాలమునకు గాకుండ పిదపవచ్చిన నూలును బహుమానపుపోటీలో చేర్చుటలేదు. చక్కగా సమానముగనుంచి పురిగల దారమును రెండువేలు గజములునుండని కట్టలేమియును లెక్కనరావు. గుజరాతేహా ఓడిపోయి తన బహుమానమును ఆంధ్రదేశహా బెంగాల్ కొట్టుకొని పోవునని మాలానామహమ్మదలీగారు చాలఆశపడుచున్నారు. ఆయనకు గుజరాతేశ్వ అనుయాయుమియునులేదు. ఆయన తన బహుమానము నెవరోయెత్తుకొని పోవలెననియే కోరును. గుజరాతు పోటీలో ఓడిపోగలదని ఆయన తలంచుచున్నాడు. పోటీవలన గుజరాతులో నూలువడుకు వారల సంఖ్య ఎక్కువగు నెడల గుజరాతు అవజయము జయమేయగును. ఏరాష్ట్రముగాని యేదో విధముగ అట్టిజయముందుట ఆయనకష్టములేదు. చిత్తేశుద్ధితో శక్తిపడి ప్రయత్నముజేసినపిదప నాజయము రావలెను.

గ్రేటు బ్రిటనునందలి గొప్ప భూకంపము

ఇతః పూర్వము వినికిని యెరుగని మహాకంపము

(మైమేగజేసిన నుండి)

డబ్ల్యూ. హెచ్. డేవిస్ అను కవి యింగ్లండులో నగ్నిపర్వతము కంపములు లేవని గర్వముగ నొకపద్యమున వ్రాసినాడు. ఉష్ణప్రదేశములందు వలె నిచట దోమలు పురుగులు అత్యుష్ణము అతిశీతలము మొదలగునవి లేవనూట సత్యమే గాని యిటీవల మనదేశమునకు గలిగిన కంపము భయంకరముగ జపాను భూకంపమునకు తుల్యముగ నున్నది. జపానులో భూకంపమువలన వేలవేలు ప్రజలు మృతిచెందిరి. కొటానకొట్టు జనము, గృహవస్తాది విహీనులైరి. ఆ ప్రళయము జూచువారికి ఊహామియొక్క తుచ్చావధియు మానవ దుష్టత్యయును గోచరింపకమానవు. మనము కేవలము మహాభూతము క్రీడాకండుకము వలెనున్నామని గ్రహింపవలెను. మన ముద్దులాల్పేడి యింగ్లాండునందు భూకంపములు తరుచు సంభవించవు. కాని జపానునకు గల్గిన నష్టము కంటె మన కెక్కుడు నష్టము నొకటి గావించినది. జపానువారికి మన సానుభూతిని తెలియపర్చుచున్నాము. కాని భూకంపము వలన వారికి గల్గిన ప్రాణనష్టముకన్న మనకు గతయుద్ధమువలన నెక్కుడు ప్రాణనష్టము కలిగినది. జపానువారికి వారి భూకంపముకన్న మాకు మానాభిజ్యకంప మెక్కుడు ప్రదర్శకముగ నుండెను. ఈ యుద్ధమువలన మరి యేదేశమునకు మాకు కల్గినంతవాణిజ్య నష్టము కలుగలేదు. యుద్ధప్రారంభమున ప్రపంచమందలి యన్నిపదవల సంఖ్యలో సగము మాడెయ్యండెడిది. వీటితో మే మందరికిని నెనుదీయక సాయము చేసితిమి. చిన్న చిన్న సముద్ర కాల్యలగుండను మహాసముద్రములగుండను మేము మిత్రమండలి సహాయార్థము, మనుష్యులను, ఆహారపదార్థములను, యుద్ధ సామగ్రిని, నుట్టుములను, మాపడవలమీద గొంపోవుమంటిమి. మా వర్తకము మానుకొంటిమి. అట్లాంటికు మహాసముద్రములో మాపడవలను కాపలాకొరకు ఆపి మావర్తకమంతయు మండిలో గలుపుకొంటిమి. యుద్ధమువలన నితరదేశముల వర్తకము నకుగూడ కీడు వాటిల్లినది. కాని మాకు గలిగినంతవోని మరి యెవరికిని కలుగలేదు. మాసముద్రవ్యాపారము చాలా బారీగా నుండెడిది. మాదేశము మా నాకావాణిజ్యమునై నాధార పడియున్నది. మాకు గల్గిన నష్టము నకు తోడు యితరదేశములకు గల్గిననష్టముగూడ మాహానికే పరిణమించినది. 4 సంవత్సరములకాలములో మాజీనాకావ్యాపారమున 80 లక్షల టన్నులను కోల్పోతిమి. ఈ నష్టమును మేమెట్లు భరింపగల్గితిమని మాకది తలచుకొన్నయెడల గుండెల రుల్లుమునుచున్నవి. ఈవిధముగ మా వర్తకంపము జపాను భూకంపము కన్న నెక్కుడు నష్టకారకమాయెను. బ్రిటిషువారికి కలిగిన ప్రాణ నష్టము, ధననష్టము, దుఃఖము నిరుపమానములుగ నున్నవి. ఈ కంపముయొక్క ధనరూ సేటికిని పోలేదు. బ్రిటిషు సంఘసౌధ మింకను గజగజ పడుచున్నది. మాలో నన్ని తెగలవారును అన్ని తరగతులవారును, అన్ని రకములవారును వీధులు బళ్ళెవర్యంపన్నులు, వారు పీఠన సేల నందరును మా వర్తకంప ఫలిత మనుభవించుచున్నారు. మాపడవలకు స్వదేశీయ వర్తకమున గాని విదేశీయ వర్తకమున గాని బరువులు లభ్యము కాకున్నవి. కనుక క్రొత్త పడవలు మరి తయారు చేయబడుటలేదు. దీనివల్ల పడవలను తయారుచేయుచు బ్రిటిషు యనే కలకు పనిలేకవారి రూటిలో నున్నపడినది. దీని ననుసరించి యుండెడి యనేకేతర పరిశ్రమలుగూడ సంతరించినవి. దీనివలన వేలవేలుజనులకు మాలిలేక వారందరును సోమరులై యున్నారు. ఈ పనులన్నియు సేర్వగల కూలీలవల్ల చేయబడవలసినవి. వీరందరు బహుయోగ్యులు. ఇట్టివారికి అన్నిలోపము లుకలుగుట కడుకోవలసియును. విదేశీవర్తకమంతరించుట తోడనే నిరుద్యోగము మనదేశమున ప్రబలింపడి. దీనివలన కొన్ని పరిశ్రమలు నశించినవి. ఎగుమతిసరకులను కొనువారులేరు. యావిధముగ పృథ్వీవర్తకముల పరస్పరాత్మ్యంత సంబంధమువలన వొక దానివలన రెండవది నశించుచున్నది. దీనిఫలితము సర్వజనానుభవమే. మననాటకాలలకు యిప్పుడు డబ్బురా లేదు. టిక్కెట్టు కొనుట కష్టముగానున్నది. ఇళ్లకట్టుట, చాల ఖర్చుపెట్టెనది. కూటలు పెరిగినవి. సామానుల ధరలు పెచ్చినవి. రైల్వేపనులు, ఖనిజవ్యాపారములు, రాళ్లపనులు, బట్టతోలుట, నాకా

పధమందలి కేవులలోని పనులు అన్నియు భగ్నములై విపదశయందున్నవి. బళ్ళెవర్యవంతులు పల్లెలందుగల పెద్దభూములను, యిళ్లను, తోటలను విక్రయించుచున్నారు. వాటికాపలాకు కూలివాళ్లనుంచుట వారికిష్టముగా నున్నది. పన్నులు పెచ్చును చున్నవి. వారి రాబడి తగ్గుచున్నది. దేశఖర్చు ఎంత పెచ్చు వినదో చూడుడు. దేశకోశాధికారి యుద్ధాత్మ్యవ్యయకన్న నిప్పును నాల్గులెట్లధికముగ పన్నులను కట్టుచునున్నాడు. పెద్దరాబడిదార్ల కిది గొప్ప చెబ్బ. స్వల్ప రాబడిదార్ల మాట నెప్ప నక్కరలేదు. యుద్ధమునకు పూర్వము మనము పన్ను లిచ్చుచున్నామని మనకరుకయే లేకుండెడిది. ఇప్పుడో పన్ను లిచ్చుటకు ఎంతకష్టముగ నున్నది. దీనివలన ఫలితమేమన దేశమందు ఔదార్యము, దానధర్మములు, ఉచిత సదుపాయములు మొదలగునవి యంతరించుచున్నవి. ఆసుపత్రిల్లు ధనలోపముచేత మూయవలసి వచ్చుచున్నది. జపానునందలి భూకంప ఫలముగ నాదేశమునా రందరికిని పనికిలిగినది. ఇచటనో మన దేశ వర్తక కంపమువలన ఉన్న వారికి గూడ పనిపోయినది. వారి కుపద్రవమువలన లాభము కలిగినది. మన కుపద్రవమువలన నష్టము కలిగినది. జపానులోవలె మనదేశమందు కతివయగ్రామములకే కీడు వాటిల్లుటలేదు. మనదేశమందు, సర్వత్ర నష్టమే సంభవించినది. యుద్ధముజరిగిన ప్రాంతముదేశభాగమందు సైతము హానియంత సర్వకంపముగ లేదు. ఇంగ్లాండునందలి ప్రతి వగరమునకు ప్రతిపట్టణమునకు ప్రతిపల్లెను కూడ నష్టముకలిగినది. ఆనష్టమునుండి యింకను మేము తీర్చుటలు కాలేకున్నాము. ఏదోవిధముగ ఈయుద్ధమువలన చెబ్బతినిన కుటుంబమే మాదేశమున లేదు. భూకంపమువలన జపానుకు గలిగిన నష్టము 8000,000,000 రూపాయలని లెక్కలవలన తేలికది. యుద్ధఫలితముగ విగతోద్యోగులైన మనదేశ సోమరి పోతుల వలన మొత్త 9, 000, 000, 000 రూపాయల నష్టము గలిగినదని లెక్కింపబడినది. అనగా జపానుకు కలిగిన మహాంతమగు నష్టమునకు మూడురెట్లధిక నష్టము మాకు సంభవించినది. ఈ విషయము యింక నెంతకాల ముందునో తెలియదు. ఇంకను విరకాలమునకు గాని ఇంగ్లాండుదేశ వినివేశత్వాగరమును చాలలేదు. ఇంగ్లాండు పోతమైనదనియు యీనష్టమునెన్నడు పూరి చేసికొనలేదనియుగూడ కొందరు విద్యాధికు లూహించుచున్నారు. మేమట్టి దుఃఖక రాభిప్రాయము నంగీకరింపలేము. కాని, జనులు మిక్కిలి జాగరూకులై శ్రద్ధాధులై పరిశ్రమగతులై, ధైర్యసాహస సంపన్నులై, మేలుకొననియెడల పడిపోయిన మనదేశము మరిలేవలేదని చెప్పగలము. ప్రజలిపృథ్వికంటె నెక్కుడుశ్రద్ధతో పనులు చేయవలెను. లేనియెడల పూర్వపును హాస్వతపవని తిరిగి పొందజాలము. ఈవిషయమున జనులింకను ప్రయత్నమై యుండుట మాకు కోవలసియునుగను దురవగాహముగ నున్నది. యూరపు ఖండమందు కాంతినెలకొల్పుట దీనికి ప్రప్రథమకర్తవ్యము. వివిధజాతులవారికి పరస్పరవిశ్వాసము, అనురాగము, మైత్రియుండవలెను. అప్పుడు ప్రతివారూ తమ తమపనులను నిరాటంకముగ నెరవేర్చుకొనుటకు వీలకలుగును. ప్రజాసామాన్య మివిషయమును గ్రహించుగాక!

మహాభావ్యం సుబ్బారాయుడు.
తుని. (అనువాదకుడు)

మద్రాసు స్థానికాశక్తి

1924 వసం॥ వ్యాజ్యనెంబరు 4851

వాది:—క. తిరువేంగడత్రానయ్య అందు నన్
1. మాకం. వెంకటసుబ్బయ్య } ప్రతివా
2. వు. మా. జయరాంనాయుడు } దలు
వ్యాపారి నుగంబల్ గ్రామం, మధురాయతం
తాలూకా, చెంగల్ పట్టుజిల్లా.
పైవాదీపై ప్రతివాదులమీద దుప్ప 262-6-0 లకు మద్రాసు స్థానికాశక్తిలో వ్యాజ్యము దాకలు చేసివున్నారని నిర్ణయపరచువ్యాజ్యము 19-11-24 తేదీన ఉదయ 11 గంటలకు మూడవకోర్టులో విచారణకు నాయదా వేయబడియున్నదని నిర్ణయించి తుర్తరపుమేరకు యిందువల్ల ప్రచురణ పరుచడమైనది. వైకనిన రెండవ ప్రతివాది వు. మా. జయరామనాయుడు సదరు విచారణవాయిదాకు హాజరుకానియెడల, యొక పక్షముగా తీర్పుచేయబడును.
వ. ని. రామచంద్రరాజు, వాదివక్తలు.
6-11-1924

స్థానిక వార్తలు

30 వ తేదీనాడు రాష్ట్రసభ:— ఆంధ్రప్రదేశ్ మండల 15, 16 తేదీలందు ప్రజల ఇ. వి. రామస్వామి నాయకరు గా రి ఆధ్యక్షత క్రింద జరుగు నని ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

ప్రజా వరదనహాయనిధి:—ఇదివరకు ప్రచురించిన మొత్తము 30 కాయగ మూడువల రెండువందల తొంభైఅయిదు రూపాయల పదిహేనవల ముక్కానీ వనూలైనదని పైని ధి కోశాధికారి తెలుపుచున్నాడు.

మదరాసు మరణముల రిపోర్టు:—8 తేదీలో ఆంధ్ర రమ్యవారములో 1000 కి 45.9 చచ్చిరి. క్రిందజీవారములో 46.2 చచ్చిరి. కలరా 5 గురికి తగిలి 1 చచ్చెను. మనూచి 6 గురికి తగిలి 2 చచ్చిరి. ఇన్ఫ్లూయెంజాచే నొకడు మరణించెను. మిగతా జాత్యములచే 45 మందిచచ్చిరి. 1928 లో యావారము లో 1000 36.7 చచ్చిరి.

మితాయి పంచిపెట్టుట:—ఆర్యభవానీ యజమానుడు శర్మగారు బ్రాహ్మణేగడ్డ స్కూలు డిప్రెన్డెన్టుకు మిషన్ స్కూలు పిల్లలకు మితాయిలను పంచిపెట్టిరి. పతితాతిబా లురయొక్కయు పిదలయొక్కయు సంతోషమునకు కారణమైన వీరికి కృతజ్ఞతచూపుచున్నా మని ఆస్కాన్ల మేనేజరు వ్రాయుచున్నాడు.

పొరబాటు:—7 తేదీ మదరాసుమెయిలు సంపాదకీయవ్యాసమునం తొకచోట "ఇంపీరియల్ బ్యాంక్ మోసపు కేసులో మదరాసునగరపు పోలీసువారి పరిశోధన, ప్రవర్తనల నుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు తమ అసమ్మతిని తెలియజేసిరి" వ్రాయ బడినది. ఆది పొర బాటు. ప్రభుత్వ మువారు మొత్తముగా నందరిని నిరసించలేదు. రిపబ్లికన్ పక్ష ప్రవర్తించి, తెలివితక్కువపనిచేసిన ప్రత్యేకవ్యక్తులపై మాత్రమే అసమ్మతి కనుబరచిరి:— (ప్రభుత్వప్రకటన)

రాకపోకలు:—నగర ఆర్డర్ నాపు దంపతులు మలబారునంచి యాయుదయం వచ్చిరి.

రా. బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజు, బి. బి. కృష్ణ నాయరు, రా. బి. వి. యస్. కృష్ణారావు, మాధవరాజుగార్లు యీవుదయం వచ్చిరి.

హెచ్. ఎస్. ఫీల్డు జి. సి. యస్. నిన్నరాత్రి కాకి నాడవెల్లికి. గవర్నరు దంపతులు డిల్లీనుంచి నిన్న సాయంకాల ము స్పెషల్ ట్రెయినులో వచ్చిరి.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:—పై సభాసభ్యుల 34వ వార్షిక సమావేశము శుక్రవారమునాడు ప్రమాజభవన మున సాయంకాలము 6 గంటలకు జరుగును. కార్యక్రమము 1. తెక్కలజాబితా సంగీరించుట 2. కార్యనిర్వాహకుల నెన్ను కొనుట 3. ఆడిటర్ ను నియమించుట:—

అక్టోబరు నెలలో యీ సమాజమువారు 4215 మందికి భోజనముపెట్టిరి. ఇందు 1687 మందికి విరాళములవలన వచ్చిన ద్రవ్యముచేత భోజనములు పెట్టబడినవి:—

కొరడా

నోరి కేంకేశ్వర్లుగారి సంపాదకత్వముక్రింద బెజవాడ లో ప్రచురింపబడిన "కొరడా" యను నూతనపత్రిక మాకుతేరినది. "కొరడా" పత్రికాద్వైతము పేరువలనను, పైనచిత్రింపబడిన ఆకృతివలనను కనుగొనవచ్చును. అహింస ప్రేమల మూల మన కార్యసిద్ధికి గడంగవలయునని మహాత్ముడు బోధించెడి యీ దినములలో, కొరడాను జరిపించుట ఎంతవరకు అనుకూలమో తెప్పజాలము. కొరడా ప్రయోగమునందు సమ్యక్ మున్నవారు సయిలెము తానిని తరుమగనుపయోగించుటచే ప్రయోజనము తగ్గనని గుర్తింపగలరు. ఆంధ్రులలోపముల గమనించి వారిని కార్యోత్సాహభరితులగావించుటయే, యీ పత్రికాద్వైతముని ఎంచెదము. పత్రిక చిరకాలమువర్తిల్లుగాక యని కోరదము. "తప్పనిన్ను వారు తమతప్పులెరుగరు. ఉర్విజనులకెల్ల నుండు తప్పు" అనుసామెతను జ్ఞాపకముంచుకొని, కొరడా పత్రిక క్షమాగుణము పెక్కుడుగ గమనించుట ప్రయోగ్యము. కొరడాదెబ్బలు దురుకుపుట్టించుటకు బదులు, వెగటుబుట్టించ సందుగాక?

దక్షిణయిండియా వరదనహాయనిధి

జాబ్బరు పి. వరదరాజులు నాయుడుగారికి వలన పోయిన భారతీయులు రూ 400 లను సంచిరి

శేరిలింగంపల్లి 9:—వరదచే నాశనము గావించబడిన ప్రదేశములందు ప్రజలకు సహాయమొనర్చుటకు ఆన్యదేశముం దుండిన భారతీయులరూ 400 లను జాబ్బరు వరదరాజులు నాయుడుగారివద్దకు బంపిరి.

స్టేగు

శెవ్యాపేటయందు స్టేగుబాధ హెచ్చుగానున్నది. ప్రతి దినమును ఎలకలు పడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ప్రజలు యిట్లు విడచి పోవుచున్నారు. గడచిన నెలలో సుమారు యే బలిమంది స్టేగుచే చనిపోయి. (ఆ. ప్రె.)

మధుర రేటుపేయరుల సంఘము

పన్నులలో నూటికి యిరువది రూపాయలను తగ్గించవలయునని తీర్మానించుట

మధుర, నవంబరు 1:—కె. పి. గోపాల మినకాక యాజమాన్యమున నిన్నవిజ్ఞాపియ యెద్దవ్యవహారలో జరుపబడిన మధుర రేటుపేయరుల సమావేశమునందు నూటికి పన్ను యిరువది రూపాయలను తగ్గించవలయునని తీర్మానింపబడినది. ప్రతివాడలో నొకరేటుపేయరుల సంఘము యేర్పాటు చేయబడవలయు నని ప్రజలకు ఉద్ఘోషింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రాంతబల్లెగారి మరణము

మానూరు, నవంబరు 19:—శేటి ఉదయమున ప్రాంతబల్లెగారు స్వగృహమున ఆకస్మాత్తుగా జనిపోయిరి. ఈయనకు 58 సంవత్సరములు. శ్లోన్ హిల్ హోటలున కీయన కార్యనిర్వాహకుడు. కొన్నిసంవత్సరములాయన ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన మునిసిపలు సంఘసభ్యుడుగ నుండెను. చనిపోయిన బర్సన్ గారి కొక కుమారుడుగలడు. (ఆ. ప్రె.)

కళావిద్యాపీఠము

బెంగళూరు, నవంబరు 10:—కళావిద్యాపీఠ ప్రతినిధియగు కృష్ణుడు ఒహంబెలుగారు నైన్తముతో సహితముగ యిండియానుండి బోవుచున్నారనియు వారు హిందూదేశముం దు-జాతీయ ప్రతినిధిగ నుండుననియు కలావిద్యాపీఠ కార్యదర్శిగారగు యాక్. పార్వేగారు వ్రాయుచున్నారు. కళావిద్యాపీఠముయొక్క బెంగళూరు శాఖావ్యక్తుల టి.వి.రసల్ గారింగీకరించిరి. పార్వేగారు కార్యదర్శిగా నుండును. బెంగళూరునందు ఉద్యమము సుస్థిరముగ నేర్పాటు గాబడినది. కనుక హిందూదేశముందంతటను శాఖలను స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు చేయుటనని పార్వేగారు చెప్పిరి. ఆ. ప్రె.

పన్ను విచారణసంఘము

సర్దార్ జోగీంద్ర సింగుగారు సభ్యుడుగ

నియమింపబడెను

డిల్లీ, నవంబరు 11:—పెద్దల శాసన సభయందు సభ్యులు గ నున్న సర్దార్ జోగీంద్ర సింగుగారు వ్యవసాయదారుల పక్షమున పన్నువిచారణ సంఘసభ్యులుగా నియమింపబడిరి (ఆ. ప్రె.)

క్రికెట్టు వ్యాయామము

నాగపురం, నవంబరు 10:—క్యాడాంగ్లస్కూలుక్రికెట్టు టోర్నమెంటులో శేటి సాయంత్రమునకు హిందువులు 129 మొదటి యిన్నింగ్సులోనే సంపాదించిరి. ఆప్పటికి ముగ్గురు ఆటచారు అవులు అయిపోయిరి. మదనమోహన రావు 35 ను, శ్రీధర్నుగారు 68 ను స్కోరుచేసిరి శ్రీధర్నుగారు అయిపోలేదు కిరదున్న సంపాదించి మహమ్మదీయులందు అయిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

కోహటులోని హిందూమహమ్మదీయసమన్వయ

చాలవరకు తగాదావిషయములు పరిష్కరింపబడుచున్నవి

హిందువులు కొలదినములలో కోహటునకు తిరిగివెడలేదరు

పిషావరు, నవంబరు 10:—ప్రభుత్వమువారు యీ దిగువ ప్రకటనను ప్రచురించిరి:—తనకును, సవ్ చార్లసు యిన్నింగుగారికిని, కోహటులోనున్న హిందూకరణాగతుల ప్రతినిధులకును అక్టోబరు 31 తేదీని జరిగిన సంతింపులు వార్తాపత్రికలలో వెలువడినట్లు పశ్చిమాత్తర సరిహద్దుల రాష్ట్రీయ కమిషనరుగారికి చెల్లినది. ఈ రిపోర్టులను ప్రచురింపబడుటకు ప్రభుత్వమువారియ్యోగనలేదు. చాల విషయములందు వెలువడిన రిపోర్టులలో ఆసత్యములుగలవు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకునుగల తగాదాలను బరిష్కరించుటయందు ప్రభుత్వమువారు చాలవరకు సఫలీకృతులైరి. తాత్కాలికమైన యొడంబడిక గావించ బడినది. హిందువులు తిరిగికోహటు వెడలవచ్చునని తోచుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

భారత సామ్రాజ్యశాసనసభ

శీతాకాలము నందలి కార్యక్రమము

చర్చకురాబోవు మూడు ముఖ్యమైనతీర్మానములు ఢిల్లీ, నవంబరు 10—రాబోవు భారత సామ్రాజ్య శాసనసభయొక్క సమావేశమునందు ప్రతిపాదించబడు పెక్కు తీర్మానములలో మూడు ముఖ్యమైనతీర్మానములు గలవు. పశ్చిమాత్తర సరిహద్దుల పరగణాలోని క్యాయపరిపాలన శాఖను పంజాపు మోజోర్టువారికి అధీనము చేయవలసినదని అసెంబ్లీ వారికొక యొంతవరకు అనులులో పెట్టబడినదో అనుఅంత వెలకటి. (2) హిందూదేశమునందు పెద్ద న్యాయకోర్టును (Supreme court) స్థాపించు విషయము (3) ఉత్పత్తితీరముం దు ఉప్పుపరిశ్రమపునరుద్ధరణముచేయగోట మూడవ అంశము.

బర్మా గవర్నరుగారు సైనికులను సత్కరించుట

రంగూను, నవంబరు 10—రేపు అమృతోవు పాపీలలో మొదటిది రూ 500 లకు బర్మా గవర్నరుగారు కొనెదరు. గారి జనుచచ్చిలో ప్రార్థనలు సల్పబడినవిట్లు రాజుగారి పటాలము లోని నాన్ కవిషండు అధికారులకు బిరుదుబిల్లులు సత్కృత నకును దీర్ఘకాల నేవకును గవర్నరుగారు నిన్నునొసగిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువుగారు

ఇండియానందర్శించెదరు ఈవార్త సత్యమైనదిగాదు

ఢిల్లీ, నవంబరు 10:—ఇండియాదేశ నూతనమంత్రియగు బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువుగారు యిండియాను జూచుటకు రాబోనున్నారని యింగ్లండులోని "సన్ డే మెయిన్" అనుపత్రికలో ప్రకటింపబడినది. ఈవిషయమైహిందూదేశమునందేమియు తెలియదు. కనుక యీవార్త అసత్యమైనది. (ఆ. ప్రె.)

ఓడల రాకపోకలు

బొంబాయి, నవంబరు 01—సీమనుండి ఆరవదేదీ టుపాలనుదీసికొని పి. అండ్. ఓ. మేలుస్తీమరు "కెయిబర్నో" మార్చెలీను సగరమును ఎనిమిదవతేదీ 5 గంటలకు విడిచెను.

అక్టోబరు 30 తేదీ సీమటపాలను దీసికొనివచ్చుచున్న పి. అండ్ ఓ. స్టీమరు "మంగోలియా" యొక్కయింకెను మూడు జనకును ఏడెనకునునుధ్య పనులుటచే స్టీమరుయొక్క సడక పేగము తగ్గింపబడినది. అందుచే మూములుగా భారతదేశటపాలను దీసికొనివచ్చుటకు యెడను రేవునకుబోయిన యస్. యస్. "జొంగోలా" 16 వ తేదీ బుధవారము ఉదయము లో పునరు బొంబాయి చేరజాలదు.

16 వ తారీఖునాడు బొంబాయినుండి యింగ్లాండునకు యస్. యస్. "ముల్బాన్" ఓడ టుపాలను తీసికొనిపోవును. (ఆ. ప్రె.)

(ဗ. ပြေ.)

పంజాబు శాసనసభ

గవర్నరుగారి, ఉపన్యాసము

సాంఘికవైషమ్యముల నిరసించుట

శిక్కునమస్య పరిష్కారమునకు తగిన

వాతావరణము కావలయును

లాహోరు, నవంబరు 10:—నేడు పంజాబు శాసన సభాసమావేశము గాబోవుటకు బూర్వము గవర్నరుగారు సభా మాలాకోము హేలీగారు శాసనసభ్యుల కొక ఉపన్యాసము నిచ్చెను. సంఘటనల చూడరైరి. ప్రేక్షకుల గలరి క్రిక్కిరిసిపోయెను. పెక్కు ప్ర్యులుకూడ వచ్చిరి. శాసనసభ యందు సభ్యులతో విషయములపై చర్చించుటకు గవర్నరు గారు పాల్గొనకుండజేయబడిన ఒక ఒడంబడిక(Convention) నొక మూల కోమ హేలీ గారు విచారించిరి. అప్పు డప్పుడు గవర్నరుగారు ఉపన్యాసముల నిచ్చుటకు అవకాశము చాలమందికి సంతోషము నీయవచ్చును. వీలున్నచో నాయన అన్ని ముఖ్య విషయములందును శాసనసభ్యులతో ముఖాముఖీని చర్చించుటకు కోరుచుండెను. అప్పుడే నిజమైన భావములు హృదయసీమలందుండి వెలువడును. ఒకరి భావము మరియొకరి భావము నెదుర్కొనును. ఈ భావసంఘర్షణమందు సత్యము వెలువడును. హృదయమాలిన్య మంతరించును. పరస్పరాభిప్రాయములును ఆశయములును గమనించుట కప్పుడే సరియగునీల కలుగుచుండును. ఇట్టి యాత్మాహాసమునామ తమకు లభింపకపోయినను పంజాబుయొక్క ఇటీవలి రాజ్యాభివృద్ధియు, శాసనసభ చర్యలును తాను దూరమునుండి నివృత్తపాతమనముతో పరిశీలనను జేయుచుండెనని గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

సిక్కునమస్య

సిక్కులకును ప్రభుత్వమువారికిని కల స్నేహభావములు గవర్నరుగారును అధికారులును బాగుగ గుర్తించిరి. శిక్కుల శక్తిప్రభుత్వము ప్రభుత్వమును కడలింపజాలక బోయినను సీహార శిఖామణులందు ప్రభుత్వమువారిపై వ్యాపించుచున్న మనస్ఫుర్తలను తృప్తికారభావములును తన్నును తన ప్రభుత్వమును మిక్కిలి వేధించుచున్న వని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. గురుద్వారముల కార్యనిర్వహణాధికారము విషయమున బయలుదేరిన వినాదాంశములు చల్లారుచున్నట్లును, విషయము పరిష్కారమొనరించుటకు శాసనసభసార్వభౌమము దౌర్జన్యవిధానమును గాక జేరు సక్రమపద్ధతులమీద నీ ముఖ్యసమస్య పరిష్కారము చేయబడవలసి యున్నదనియును, ప్రజలు మెల్లగ చెలిసికొనినట్లు నూచనలు కన్పించుచున్నవి. సంఘటనలని యీ నూతన అనుకూలవాతావరణమును విజృంభింప జేయవలయు నని గవర్నరుగారు కోరిరి. సద్భావముతో సభ్యులసహకారమును హేలీగారు కోరిరి. ప్రతిపక్షుల సహమానించి దొరతనమువారు జయమును సంపాదించవలయునని కోరుటలేదు. ఎల్లప్పుడును స్వాధీనమందున్న బాహుబల దర్శముచే గలుగు గౌరవము నొందవలయునని దలంచుట లేదు. శాంతియాతమగను క్రమపద్ధతుల నవలంబించుట చేత ను లభించు దాని కొరకు అమాయకుల గుప్రజలను బందీకృతులను జేయుట యెట్టికఠినాత్మ్యమును ప్రభుత్వాధికారులకును విచారము బుట్టించకమానదు. దౌర్జన్యపద్ధతులపై నాధారపడి కార్యసాధనము నొందగోరువారి నడవడి సరస్వతినదిగాదు. వారు సల్పకృషియు నొందినజయమును తాత్కాలికముగ ఫలప్రదముగ నున్నను శాశ్వతముగ నుండజాలరు. నిజమైన స్వాధీనత్వముగనుచేసి గురుద్వారముల పరిపాలనయందు సంస్కరణములు కావలయునని కోరువారి ఆశయములను ప్రభుత్వమువారు ద్రోషి నేయజాలరు. అట్టివారి సమస్య న్యాయమైన సక్రమపద్ధతుల నవలంబించి ప్రభుత్వమువారితో చర్చించినచో వారి ఆశయములను నెరవేర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు దగిన కట్టుబాట్లు ఒనర్చి యొక శాసనమును నిర్మించెదరు.

సాంఘిక పోరాటములు

రాష్ట్రీయసంబంధమైన పెక్కువిషయములను గురించి ప్రసంగించి పంజాబు దేశమునకు కళంకమును దీసికొని విచ్చుచున్న సాంఘికపోరాటములకు గవర్నరుగారు చాల విచారమును జూపిరి. ఈపోరాటములే ప్రవాచనమునందు విషయములు చల్లబడుచున్నవి. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము విషయమై ప్రసంగించి సిక్కునమస్య విషయమై ప్రస్తావించెను.

సాంఘికపోరాటాల విషయమున ఉత్తార భావములను గవర్నరుగారు వెల్లబెట్టి, సాహితాటముల నణచుటయే ప్రభుత్వమువారివిభిన్నాని ప్రజ్వలింప జేయుట కర్తవ్యము గాదని చెప్పిరి. ప్రజాహితసమస్యలందెల్లను ఈవిషయము తలయెత్తుచున్నదనియు రాష్ట్రీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక, సానిక, విద్యావిషయ, న్యాయపరిపాలన విషయములందెల్లను ఈసమస్య భీకరరూపమును దాల్చుచున్నదనియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి. ఈజబ్బు ఈకాష్ట్యమునకు క్రొత్తదిగాదు. యూరపుఖండమందుగూడ నిది గలదు. విద్యావ్యాప్తకము అభివృద్ధి అయినకొలదిని ఈప్రశ్నరూపమును గుర్తించి నిజమైన పౌరహక్కుల స్థాపించుటకు సావకాశము గలదు నిన్ను జాతులయందు విద్యావ్యాప్తక మొంత త్వరితముగా అభివృద్ధియగునో అంతశీలముగ నీ సాంఘికపోరాటములు సమసి పోవు నని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

లాహోరు, నవంబరు 10:—గవర్నరుగారి ప్రసంగానంతరము పంజాబు శాసనసభ సమావేశమయ్యెను రెండు గంటలకు సమావేశమై శాసన సభ కార్యమును నిర్వహించెను. క్రొంతమంది నూతన సభ్యులు ప్రమాణములను దీసికొనిరి. గ్రెగోర్ త్రరములనంతరము సర్ జాన్ మైనార్డుగారు స్టేజికారణ బిల్లు విషయమై సెలెట్టు కమిటీవారి రిపోర్టు చెప్పిరి. స్టాండింగ ఆర్డరునందు శాసన సభయొక్క ఆధ్యక్షు నెన్నుకొనుటకు ఉత్తరపు నిచ్చుటకు సవరణ గావింపబడెను. చిత్తు సవరణ సెలెట్టు కమిటీవారి కకపబడెను. పిమ్మట పంజాబు స్టాంపు సవరణ బిల్లు ఆలోచింపబడెను. పట్టణ ప్రతినిధులు లెక్కొండు తీవ్రముగ ప్రతిఘటన మొనర్చినను బిల్లు అంగీకరింపబడెను. వస్తు కొరకు యాబిల్లు తయారు కాబడనది. రాష్ట్రీయ కోశము ముందు లోటు దీనివలన భర్తీకాగలదు కాన పత్రముల మీద ఒకపెరసెంటునుండి మూడు పెరసెంటు వరకును స్టాంపు డ్యూటీ వృద్ధిచేయబడెనది. రాష్ట్రీయ కోశము లోటుదీర్చుటకు మరియొక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను పంజాబు మోటారు వెహికల్ గు టేగ్జెంట్ బిల్లు అని దీనిపేరు ఈ బిల్లు విషయమై చర్చజరుగుచుండ శాసన సభ నాటికి నిల్చివేయబడెను. 12 వ తేదీ బుధవారమునాడు శాసన సభ తిరిగి సమావేశమగును. (అ. ప్రె.)

బోల్లివిక్కు-కుట్ర నేరము

అపీలు కొట్టివేయబడెను

అలహాబాదు, నవంబరు 10:— బోల్లివిక్కు కుట్ర నేరము విషయమున హైకోర్టునకు అపీలుచేసిన నల్లరుముద్దా యాల అపీలును సర్ గ్రీమ్పుడ్ మియన్స్ గారును సర్ టి సి. పిగ్నాటుగారును కొట్టివేసిరి. అపీలుదారు లందఱుపై స్పష్టముగ నేరము రుజువుకాబడినదనియు డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యము నమ్మదగినదనియు న్యాయమూర్తులు అభిప్రాయపడిరి. (అ. ప్రె.)

మంగరాష్ట్ర నిర్బంధవిధానము

కాన్పూరులో బహిరంగసభ

పండిత జవహరలాలు నేహూగారి అధ్యక్షతక్రింద కాన్పూరులో ఖురదు మహులతోటలో 9వ తేదీ రాత్రి బహిరంగ సభ జరిగినది. మూలాన హజరతు మోహనీ, గారునున్న సహాయ సభకువచ్చిరి. “కఠినశాసనములను ప్రయోగించుట ఆక్రమము. వానిని ఆరాజకులపై ప్రయోగించుచున్నామును విషతో రాజకీయ సంఘములపైన ప్రయోగించిరనుట నిశ్చయము. ఇదిచాల అనుచితము. ఎవరైన ఆరాజక చర్యలను జరిపినచో అందులకు ప్రభుత్వము వారిప్రతిహతభావమే కారణము. ఆరాజకులను చనియే తలంచినను దానినడచుట కిట్టి కఠినశాసనములను ప్రయోగింపగూడదు. సామూహ్యమే సాధనము. అరెస్టు చేయబడిన ప్రముఖులకు ఆరాజకులకులతో సంబంధము కలదని నమ్ముచాలము. మంగరాష్ట్రము వారిపట్ల నీసభవారు సానుభూతిని చూపుచున్నారు.” అనుతీర్మానమును డాక్టరు మురారీలాలుగారు పాదించిరి. గణేశశంకరు విద్యాధి, పండిత రామప్రసాద మిశ్ర, పండిత బాలకృష్ణశర్మ, వహీదురారుఖాను, గంగాధిను, చవనివాలా గారు మున్నగు వారు బలపరచిరి. అన్ని పక్షముల వారును కలసి ఆలోచించి యాతీర్మానమును వ్రాయలేదను వారణాసురు లివరలు పక్షమువారు సభను వ్యర్థముగా నీ సభోద్దేశముపట్ల సానుభూతిని తెలిపిరి తీర్మానము మోదించబడెను. (అ. ప్రె.)

భారతహిందీ సారస్వతసభ

మూడవసోదా చర్య

వార్తాపత్రికలను గూర్చి ముకుందలాలు (ఎం. ఎల్. సి) గారొక వ్యాసమును చదివిరి. “అశోకుని శిలాశాసనముల ప్రపంచమున వార్తాప్రకటనమునకు మొదటిమార్గముగా నుండెను జూలియను సీజరుకాలమునను 7 వ శతాబ్దమున చీనా ాట్టింగుపాపు కాలమునను ఆక్టాదివానాలు వచ్చెను. 16, 17, శతాబ్దములలో ఐరోపాఖండమున వార్తాపత్రికలు బయలుదేరెను. 1722 లో మొదటి వార్తాపత్రిక ‘ప్రిన్స్ ట్యూస్’ బయలుదేరెను. మొదటి దినపత్రిక ‘మార్నింగ్ పోస్టు’ 1712 లో వెలువడెను. రైటరుపజన్స్ 1849 లో ఏర్పడెను. భారతదేశమున పత్రికలప్రచార మిపుడు స్వల్పముగానున్నను స్వపరిపాలనమేర్పడిన పిమ్మట చాలవృద్ధి నొందగలదని” లాలుగారు నుడిపిరి

సారస్వతమునకు జాతీయతకుగల సంబంధమునుగూర్చి బాబూపురుషోత్తమదాసు టాండనుగారు పవన్యసించిరి. “జాతీయవికసమునకును సాస్వతంత్ర్య సంపాదనమునకును తోడ్పడని భాషాభివృద్ధి తొంత అధికమైనను నిష్ఫలమే. నిజముగ వాఙ్మయము ప్రజాహృదయమునుండియే వెలువడును. గ్రంథకర్తలు తాము వ్రాయురీతి నే తాము నడుచుకొను చుండవలెను. గ్రంథములను చదువుటలో విశేషన ముండవలెను” అని టాండనుగారు నుడిపిరి. చనిపోయినవారి కుటుంబములకు సానుభూతి డెలుపుట, హిందీ భాషా వ్యాప్తి, భారతదేశ చరిత్రను వ్రాయించుట, పంజాబు లో హిందీ ప్రచారము, మున్నగు విషయములను గూర్చి తీర్మానము లామోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

భారతశాసనసభ

జనవరి 19 వ తేదీని ప్రారంభముగను

1925 జనవరి 19 వ తేదీని భారతశాసనసభ ప్రారంభము కావచ్చునని ఉద్యోగులు ప్రకటించిరి. అ. ప్రె.

భారతకాంగ్రెసు

స్థాయిసంఘసభ

కార్యసంఘసభ

బొంబాయిలో యూనెల 21 వ తేదీని జరుగును.

ఈనెల 21 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు బొంబాయి, ఫోర్ట్ కృష్ణాబిల్డింగ్సులో స్థాయిసంఘ అసంసభజరుగును.

ఆనాడు ఉదయము 8½ గంటలకు గాంధేజీ, లబోర్నూనీ కోడ్లలో కార్యసంఘసభ జరుగును. ఈసంఘముల సభ్యులకందరికిని రాష్ట్రీయసంఘము తీవ్రవిషయమును తెలుపగోరెదను” అని భారతకాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి ప్రకటించెను. అ. ప్రె.

పంజాబుమహమ్మదీయులు

“పంజాబు శాసనసభలో మహమ్మదీయులసంఖ్య హెచ్చవలెను. నడ్డీ వ్యాపారుల చట్టమును శాసనసభలో ఉపహాసంపవలెను” అను తీర్మానములు అమృతసమండల మహమ్మదీయ సంఘసభలో ఆమోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

రైలు దొంగతనము

కాన్పూరు రైలుస్టేషనులో బంగారు వాణెములుగల బం గిలు రెండు దొంగిలించబడెనని తెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

మధుర

ఎస్. వి. రామమూర్తిగారు, రామనాధు కలెక్టరు చధురలో లలితకళలు చేతిపను:ప్రదర్శనమును తెరచిరి. ప్రదర్శనము 7,8,9 తేదీలలో మినాక్షివిద్యాకాలయందు జరిగెను. ఆచకమంది చిత్రకారులనద్రవించి వచ్చిన పటము లమర్చబడెను. లలితకళల సమావేశమునకు డా॥ జె. హెచ్. కవిస్సు గారు అధ్యక్షత వహించిరి. మధురలో స్థానికముగా నొక ప్రదర్శనముండవట్లు యేర్పరుచుటకై ఒక సంఘము నియమింపబడెను.

ఆంధ్రపత్రిక

1924.వ.నం||రం నవంబరు నెల 11-వ తేది

మంగళవారము

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు:

రాజప్రతినిధి

బెంగాలు ఆర్డినెన్సునుగూర్చి హిందూదేశ మంతయు ఒక్కొక్కటి తహతహపడుచున్నను, రాజ ప్రతినిధిగా రేమాత్రము చలించినటుల గనుపించదు. ఇండియన్ అసోసియేషనువారి తంతివార్తకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, రాజప్రతినిధి మామూలు దృక్పథమును సూచించెను. దౌర్జన్యకార్యములను ఇండియన్ అసోసియేషనువారు నిరసించినదలకు రాజప్రతినిధి సంతసించుచున్నాడు. కాని నిరసించుట యనిన, దండనావసరము గలదని యొప్పుకొనుట యేయట, తప్పు జేసిన దండించుట న్యాయమే. అందుకు తగినచట్టము లుండనేయున్నవి. కాని, రాజప్రతినిధియు, బెంగాలు గవర్నరుగారును దీని కొనిన అసాధారణచర్యలనే అన్నిపక్షములవారును ఏకగ్రీవముగ ఖండించుచున్నారు. సుభాషచంద్ర బోసువంటి వంగదేశప్రముఖుడుగాని, అనిలధరణ రాయవంటి సన్మార్గావలంబుడుగాని, అరాజకృత్యములకు గడగిరి, ఎట్టిరుజువులేకుండ ప్రజలు విశ్వసింపజాలరు. రాజప్రతినిధి తెలిపినటుల, నిర్బంధితులపై బలమగుసాక్ష్యమున్నచో, కోర్టులలో దాని నేల పరీక్షింపరాదు? పరీక్షలేకుండ ఒక్కపక్షమును మాత్రమువిని నిర్ణయమునకు వచ్చుట ఎటుల యసంభవమో సామాన్యముగ నెల్లరకును దెలిసిన విషయమే. అట్టితరి సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదియు, పేరెన్నిక గాంచిన న్యాయాధిపతియు నగు రీడింగు ప్రభువుగారు అనుమానముపై శిక్షింప నవకాశ మిచ్చుట భావ్యమని ఏరును దలచజాలరు.

ఇట్టి ప్రవర్తనము బ్రిటీషు న్యాయవైఖరి కంతకును విరుద్ధము. ఇంతకుమున్ను బెంగాలులో నరాజకృత్యములకు పాల్పడిన కొలదిమందియు మామూలుచట్టముల మూలమున శిక్షింపబడిరి. అట్టితరి ప్రస్తుతనయమున అసాధారణచర్యల దీసికొని ప్రసిద్ధనాయకులను శిక్షించుట కెట్టి యవసరము గలిగెను? మామూలుచట్టములు నిరర్థకములయ్యెనా? ఈ చట్టముల ననుసరించి నేరములను రుజువుచేయ వీలులేకపోయెనా? లేనియెడల నిరపరాధులను సాపరాధులను గలిపి దండించుట విరుద్ధముగాదా? రీడింగు ప్రభువుగారు తీవ్రనిర్బంధముల సీతరున సమర్థించుట వారి ప్రఖ్యాతికిగాని న్యాయక్రమమునకుగాని ఏమాత్రము తగియుండలేదు. మితవాదులసంఘ మగు ఇండియను అసోసియేషనువారియాక్షేపణ కాధార మేమియో రీడింగు ప్రభువుగారు గ్రహింపలేకపోయిరి. అరాజకచర్యలుగాని దౌర్జన్యముగాని ఏపక్షముపాడికిని ఇష్టములుగావు. కాని దోషాలనుమాత్రమే దండించి నిరోధాలను విడిచివేయగల పద్ధతిని విడనాడుట

ఎట్టి పరిస్థితులలో నయినను భావ్యముగాదనియే మితవాదులు సయితము దెలుపుచున్నారు. రీడింగు ప్రభువుగారు ఏమాత్రము దూరమాలోచించినను తామవలంబించినపద్ధతి సమర్థనీయము గాదని గ్రహింపగలరు.

ఇందువలన లాభ మేమయినను గలిగెనా? నిర్బంధపద్ధతి, ప్రజలతోద్వేషము లేనిది, సఫలమగునా? ఆసేతుహిమాచలపర్యంతము, ప్రజలలో తీవ్రాగ్రహము గలిగించుటకును, నిర్బంధితుల ప్రతిష్ఠ ననేక మడుగుల నతిశయింపజేయుటకును, రాజప్రతినిధిగారి చర్యలు తోడ్పడెను. దేశమున నశాంతిని బోద్రోలుట ఇకముం దెంత కష్టమో రాజప్రతినిధిగారి రిపుడు తెలిసికొనగలరు. తామవలంబించిన పద్ధతికన్న నేరుమార్గము నెవరును దెలుపలేదనియు, వేరొకమార్గ ముండజాలదనియు, రాజప్రతినిధిగారు విశ్వసించుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారి నమ్మక మతివిచిత్రము. దేశమునం దిప్పుడు జరిగెడి అనమ్మతినభ లన్నిటిలోను, దండనమార్గము చేగాక ప్రజాశయసాఫల్యముచేతనే, అరాజకృత్యముల సంతరింప జేయవచ్చునని సూచింపబడెను. ఆసంగతిని రాజప్రతినిధిగారు చెవిని బెట్టరయిరి. రాజప్రతినిధిగారు అసాధారణచర్యలనుతీసికొనకముందు, బాధ్యత గలనాయకులతో నీ విషయమై సంప్రతించి వారినలహోలను గైకొనిరా? తుట్టుతుడకు, శాసనసభలతోనయినను ఆలోచించి వారియభిప్రాయమును గ్రహించిరా? కొలదిదినములక్రిందటివరకు సామాజ్యశాసనసభ జరుగుచునే యుండెను. శాసనసభల హితము ననుసరింపక పోవచ్చును. కాని దానిని కనుగొనుటకయినను బూనుకొన గూడదా? ఇంతమాత్రము గౌరవమయినను శాసనసభలయెడ లేకుండుచో సంస్కరణములు వట్టి బూటకము లనియు శాసనసభలసీతి మింట్లోమిగ్గలే సంస్కరణములనాటికన్నను అధోగతియం దున్నదనియు విదితమగుచున్నది. హైందవ శాసనసభలతోను బెంగాలుశాసనసభతోను ఈవిషయమై ముందుగ సంప్రతించియున్నచో వారు తగిన ప్రత్యామ్నాయమార్గములను చూపియుండెడివారు. దేశనాయకులతో గాని శాసనసభలతో గాని ఏమాత్రము యోచింపక నిరంకుశచర్యల నవలంబించి ఆపిమ్మట ఎవరును తమకు వేరుమార్గములను సూచింపలేదని ప్రకటించుట ఎంత విపరీతమో యూహింపవచ్చును. ప్రజలసమ్మతియు తోడ్పడును లేకుండ దండనమార్గముల నవలంబించుటవలన లాభములేదని అన్యదేశచారిత్రమే గాక హిందూదేశచారిత్రము గూడ పలుమార్లు గుణపాఠము నేర్పియుండెను. కాని అధికారవర్గము ఎప్పుటికప్పుడు వెనుకటి పాఠములను మరచి మామూలుమార్గముల నవలంబించుచున్నారు. లా.ఆర్డరుల రక్షణమునకు ప్రజాభీష్టసిద్ధియే ముఖ్యమార్గమని రాజ్యాంగకోవిదు లెవ్వరయినను దెలుపగలరు. రాజప్రతినిధిగారు లా-ఆర్డరులనుగూర్చి పదేపదే ఘుచ్చటించుచున్నను తద్రక్షణమార్గమును కనుగొనజాలకున్నారు.

రాజప్రతినిధిగారిచర్య ప్రజలను నిరుత్సాహపరుచుటకు మారుగ, వారి స్వరాజ్యాభిలాషను మరింత బలపరచినది. అన్నిపక్షములవారిని ఏకవేది

కపై జేర్చినది. జాతీయసంయోగమును బలపరచుచున్నది. ఇందుకు రాజప్రతినిధిగారి నభినందింపవచ్చును నూతన ఇండియామంత్రి యగు బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువుగారు ఇండియాకు వచ్చెదరని, నకాడే టైమ్సుపత్రిక దెలుపుచున్నది. కాని అసోసియేటెడుప్రెస్సు తంతివార్తప్రకారము, ఈ వదంతి నిరాధారము. ఒకవేళ బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువు విచ్చేసినను, ఎక్కుదులాభముండునని తోచదు. అధికారులు దెలిపెడి సంగతులనే వారు ప్రమాణముగ గైకొనుట నవాజము. దేశనాయకులతో సంప్రతించి, వారియుద్దేశ్యములను గ్రహించుటకు ప్రయత్నింపకపోవుటచే, ఉన్నతాధికారులశర్యటనములు సాధారణముగ ఫలప్రదము గాజాలవు. కన్నాటు యవరాజుగారు హిందూదేశమును వీక్షించుటకు డిసెంబరునెలలో విచ్చేసెదరని, ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక దెలుపుచున్నది. నిజసిద్ధిని గ్రహింపదలచుచో, వీరు ప్రజలతో కలసిమెలసి తిరుగవలయును. కాని అట్టియవకాశ ముండునని దోచదు ప్రస్తుతసిద్ధినిబట్టి భారతీయులు తమపై తామాధారపడవలెనని చక్కగ గ్రహించిరి. స్వయంసహాయమే ముక్తిసాధన మని కనుగొనిరి. అందుచే హైందవాధికారవర్గమువా రెటుల మెలగినను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువా రెటుల ప్రవర్తించినను, విచారించబోరు. దౌర్జన్యమార్గమును ద్రోశక, స్వధర్మనిరతులై ప్రవర్తించునెడల, భారతీయుల యభీష్టసిద్ధి నేరును ఆటంకపరుపజాలరు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ

ఈనెల 21 వ తేదిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ బొంబాయినగరమున గూడును. కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు మాలానా మహామదాలీగారు అన్నిపక్షములవారును సభ కేతెంచి తోడ్పడవలయునని కోరుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు బలపరచుచున్న సంయోగసూత్రమునకు మహమ్మదాలీగారుగూడ ఎల్లర సహాయమును వేడుచున్నారు. రాజకీయసంఘములేగాక వివిధమత సంఘములుగూడ తోడ్పడుట యవసరమని వారి యుద్దేశ్యము. ఇట్టి యమూల్యావకాశమును భారతీయు లెల్లరును గైకొని, ఢిల్లీలోను కలకత్తాలోను బలపడిన సంయోగము సుస్థిరమై వెలయునటుల ప్రోత్సహపరచెదరుగాక! ఆంధ్రప్రతినిధులు బొంబాయికి వెడలి మహమ్మదాలీగారి విన్నపమునకు తోడ్పడెదరని తలచెదము. ఆంధ్రు లెల్లపుడును, జాత్రైక్యముపట్ల సుముఖులై యున్నారు. సంయోగ ప్రయత్నములకు మొదటినుండియు చేయూత నెసగుచున్నారు. ప్రస్తుత సందిగ్ధ సమయమున ఆంధ్రులు తమ శక్తిసామర్థ్యములను నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమునకును, జాత్రైక్యప్రవర్ధనమునకును వినియోగించి కీర్తి బడయగలరు. అధికారుల చర్యలకు ముందు బొంబాయిలోను ఆపిమ్మట బెల్గాంలోను జాతీయ సంయోగరూపమున తగిన ప్రత్యుత్తర మొనగబడును. ఇందుకు బూనుకొనెడివా రెల్లరును ధన్యులు.

గాంధీ-దాసు ఒడంబడిక : దాని ఫలితము
గాంధీ - దాసు ఒడంబడిక, అన్ని పక్షముల వారును నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహింప

హించుటకు పురికొల్పుచున్నదని ఇంతకుమున్ను సూచించియుంటిమి. కాంగ్రెసునందలి అన్ని పక్షములవారును కట్టరు నిర్మాణమునకును, జాత్యైక్యమునకును, ఆస్పృశ్యతానివారణకును సమముగటవలయునని బోధించుచున్నది. ఇక్కాశ్యము నెరవేరునేని, బహిష్కారములులేనికొరతను పాటింప నక్కరలేదు. కాంగ్రెసుకు సంబంధించినంతవరకు వస్త్రబహిష్కారము దప్ప మిగిలిన బహిష్కారము లన్నియు నిలిపివేయబడును. కాంగ్రెసునందు సభ్యులగు డబ్బుచందాకు బదులు నూలుచందా విధింపబడెను. ఇదియే ముఖ్యసంయోగసూత్రము. జాతిమతవిభేదముల నావల నుంచి ఎల్లరను ఏక సూత్రముతో బంధింపగలిగినది నూలు త్రాడే. రాటముయొక్క పవిత్రత గుర్తించబడట మిగుల సంతృప్తికరము. కాంగ్రెసు సభ్యు లెల్లరును నిర్వహింపవలసినవిధు లీరితిన నుడ, స్వరాజ్యపక్షము వారు శాసనసభలలో సలహాపలసిన పనులను నిర్వహించెదరు. వీరు కాంగ్రెసు పక్షమున, కాంగ్రెసులో సంతర్భాగముగ నుండి బనిచేసెదరు. కాకినాడ కాంగ్రెసు సభలో బహిష్కారప్రచారము సలిపి స్వరాజ్యపక్షమువారి కాటంకము గలిగింపకుండుట కంగీకరింపబడెను. కాకినాడ కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము బహిష్కారప్రచారము నిలిపివేయబడినను బహిష్కారధర్మ మింకను గలదు. మరల బెల్లం కాంగ్రెసుసభ వరకు సీతీర్మానము నిలిచియుండును. కాని, గాంధీదాసు ఒడంబడిక ప్రకారము మిగిలిన బహిష్కారములతో బాటు శాసన సభాబహిష్కారముగూడ నిలిపివేయబడు స్వరాజ్య పక్షమువారు కాంగ్రెసుతరపున శాసనసభలలో బని చేయగలరు. ఇంతవరకుండెడి స్వల్పనిరోధముగూడ తొలగింపబడును. కాని యిక్కార్యమును నిర్వహించుటలో స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ నియమములను తా మేర్పరుచుకొనవలయును. తమకు గావలసిన డబ్బును తామే సంపాదించుకొని వ్యవహరింపవలయును. కాంగ్రెసుసభ్యు లెల్లరును సలుపవలసిన విధులును, స్వరాజ్యపక్షమువారు సలుపవలసిన విధులును ఒడంబడికయందు ప్రత్యేకముగ నిరూపింపబడినవి. ఒడంబడికలోని యేర్పాటులగూర్చి రాబోవు బొంబాయి కాంగ్రెసుసంఘ సభయందును బెల్లం కాంగ్రెసుసభయందును చర్చబడుగుట సహజము. కాని సుప్రసిద్ధదేశీనాయకులగు గాంధీ, దాసుల మధ్య గుడిగిన యొడంబడిక నామోదించుట దేశమునకు లాభకరము అధికారవర్గమువారు స్వరాజ్య పక్షమువారిని నిప్పంధింపదలచెట్లినపుడు, తాత్కాలికవిభేదములను మరచి, ఎల్లరును ఏకమగుట యత్యవశ్యకము. శాసనసభలలో బాల్గొన నిచ్చుగింపనివారి కెట్టినిర్బంధ ముండ జాలదు. కాని ఇందుకు సంబంధించిన వివాదము లంతరించి, స్వరాజ్యనిర్మాణమున కెక్కు చుడితీతో బూసుకొనుట కవకాశ మేర్పడగలదు. మహాత్ముని యాదేశముల నింతవరకును భక్తితో కొనసాగించుచున్న ఆంధ్రదేశ మిది ముందును సంయోగావశ్యకతను గమనించి, మహాత్ముని ప్రయత్నములకు ప్రోద్బలమొసగు గాక!

ఆంధ్ర పత్రిక

గాంధీ మహాత్ముని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు నమర్చింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివరకు చందాలు 50319-12-8

ఇదివరకు పంతులుగారి చేరిన వసూళ్లు 24528-1-8

పట్టుకాలి వస్త్రాలయముద్వారా బరం పురం అప్పలనరసమ్మగారు రు 1-0-0 మొత్తము 24,529-1-8

పూజానిధికి సమ్మన్విజంపు చరనామా:— కా న గేశ్వరరావు సం. 7, లింబు కట్టిపెడి, చుద్రానా.

హెయిలీగారి నూతన దృక్పథము

పంజాబు గవర్నరు గు సర్ మాల్వాం హెయిలీ గారి ప్రసంగము లిదివరకు సిక్కులపై కోపమును వెల్లగొక్కుచుండెడిది. దండనప్రయోగమును సూచించుచుండెడిది. నిన్నటిదినము హెయిలీగారు పంజాబు శాసనసభలో ముచ్చటించుచు క్రొత్త మార్గము ద్రొక్కినందులకు సంతసింపవచ్చును. సిక్కులకును ప్రభుత్వమువారికిని ఎడబాటు విస్తరించుచున్నందులకు హెయిలీగారి రీమారు చింతించిరి. ప్రభుత్వోద్దేశ్యము, ఏరితిన నయినను విజయము బడయుట గా దనిరి. సంతతబలప్రయోగముచే గొప్పతనమును న పాదించుటయు తమయొద్దేశ్యము గా దనిరి. ప్రజల ధిక సంఖ్యలతో జయిలుకు బోవుట తమకు ఏమాత్రము సంతోషము గలిగింపదనిరి. మ త ర ఖ ణ కొ ర కై ని జ త్యా గము గావించుచున్నవారిపట్ల సానుభూతి జూపలే నంతటి దుస్థితిలో అధికారవర్గము లేదని పలికిరి. హెయిలీగారి ప్రసంగవైఖరి మామూలు ధోరణిని విడనాడెను. బలప్రదర్శనముగాని అం దు వ ల న చేకూరెడి బాహ్యవిజయము గాని అధికారుల యుద్దేశ్యములను సఫలపరచుటకు మారుగ వేరు ఫలితము గలిగించు చున్నది. నిష్కల్మషహృదయులు సలిపెడి త్యాగములు నిరర్థకములు గావని హెయిలీగారి ప్రసంగము దెలుపకనే దెలుపుచున్నది. ఇక ముందునుండియు అధికారులు త్యాగ మార్గమును బలముచే నెదుర్కొనక త్యాగ మార్గముచేతనే ఎదుర్కొనుచో ప్రస్తుతపు ఎడబాటు తొలగిపోవును. గాంధీమహాత్ముడు అసహ యోధ్యమారంభమునుండియు అధికార వర్గమునకు బోధించిన దీ సంగతియే. ఇకముందయినను అధికారులు ప్రజాభిలాషల దీర్చి వారితో సామ్యముగ మెలగుచో పరిస్థితులు చక్కబడును. హెయిలీ గారి నూతనదృక్పథము మాటలలోనే గాక కార్యములలోగూడ ప్రసరించుచో పంజాబు నందు పాదుకొనియున్న విషమస్థితి త్వరలో దొలగి పోవును. ప్రజలు ధర్మమార్గమును విడువకుండుచో అధికారవర్గమువా రెన్నటికియినను ధర్మమార్గమును చేపట్టకతప్పదు.

బెజవాడ మ్యునిసిపలు సంఘము

బెజవాడ మ్యునిసిపలు సంఘమునందు కాంగ్రెసుపక్షమునకు విజయముచేకూనినందుల కెంతయు సంతసించెదము. ఎన్నికస్థానములు 21 టిం టి

లోను 15 స్థానములు కాంగ్రెసుపక్షమువారిచే నాక్రమింపబడినవి. ఇంతటితో కాంగ్రెసుపక్షము వారికర్తవ్యము ముగియలేదు. కార్యభారమంతయు ముందే గలదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును మ్యునిసిపలుసంఘమువారు కొనసాగించుచు, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడ గలిగినపుడే, కాంగ్రెసు పక్షము తనకర్తవ్యమును సాధించినదగును. మ్యునిసిపలుప్రతినిధులలో పలువురు కార్యోత్సాహపరులు గలరు. వీరు జాతీయవిద్యను వ్యాపింపజేయగలరు. నూలువడుకుటకు ప్రోత్సాహ మొసగగలరు. నిమ్న జాత్యుద్ధరణకు బూనగలరు. దేశనాయకులను గౌరవించి, వారియపదేశములలాభమును పొందగలరు. గాంధీమహాత్ము డిటీవల కలకత్తాలో సూచించినటులు, పరిశుద్ధమగు గాలి, పరిశుద్ధమగు నీరు, దొరకునటుల జేసి, ప్రజల ఆరోగ్యమును కాపాడుటకు మ్యునిసిపలుసంఘమువారు ప్రయత్నింపవలెను. ప్రజాసేవయే యుత్తమధర్మమని ఎంచి, ఎట్టిసేవ యయినను నీచమని భావించక కృషిసలుపవలెను. కాంగ్రెసుపక్షమువారు అధికారనిర్వహణవాంఛతో గాక, కేవలసేవావాంఛతోనే మ్యునిసిపలుసంఘము నందుబ్రవేశించినటుల వ్యక్తపరచి, ప్రజలకృతజ్ఞతకు పాత్రులయ్యెదరు గాక!

పివిధ సాంకేతికవిద్యాలయము

సర్ ఆర్. యస్. ముఖర్జీగారి సతి శంఖుస్థాపనము చేసెను

కలకత్తా, నవంబరు 10:—కాసింబజారు మహారాజుగా మొక్క పివిధ సాంకేతిక విద్యాలయమునకు సర్. ఆర్. యస్. ముఖర్జీగారిసతి సేను శంఖుస్థాపన చేసెను. ఆగ్రా సాధిపత్రికము వెలియిన సర్. ఆర్. యస్. ముఖర్జీగారు యిట్లు ఉపన్యసించిరి:—ప్రస్తుతము మనవారలకు గరవబడు ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్య జాల తక్కువ రేటు యున్నది. ఈ కారణము చే బాలుర విద్యకోక్తి వర్ధిల్లక జీవితసంరంభమునందు సమస్యలగుచున్నట్లుకు నీ విద్య వారలకుపయోగించుటలేదు. మధ్యమతర తరగతి వారి యందలినిర్వాహకత్వమును దొలగించుటకు కష్టతపట్టవలెజేయుచున్నట్లు కృషివిషయమున ప్రసంగించుచు ముఖర్జీగారిట్లు దెల్పిరి:—నిమ్న జాత్యుద్ధరణమునకు మనమేమి చేయగలమో అను ప్రశ్న విషయమున పట్టేలాగారి విధానము ప్రయోజనములేదు. వారు వారిస్వసహాయముపై నాధారపడి యేకపక్షచేతులతో అనుఅంశమునుమాత్ర మాత్రమ విచారించుచున్నారు. సమస్య పరిష్కారముకొరకే ప్రయత్నము లెంతవరకు ప్రయత్నములుగ నుండొనో భవిష్యత్తు నిర్ధారణ చేయగలము. విజయము ప్రయత్నిమునై నాధారమై యున్నది గాన యెల్లరికద్యముయొడ సానుభూతి జూపవలయును. (అ. ప్రె)

అట్టోమను

అట్టోమను ప్రవాసములు విడుదల చేయబడుట

లండన్, నవంబరు 8:—అట్టోమను ప్రవాసములు కొందరు విడుదలచేయబడిరి.

ఇండియామంత్రి భారతదేశమునకు వచ్చుట

ఆయన అవలంబించు విధానము

‘లా - ఆర్డరు’

లండన్, నవంబరు 8:—ఇండియామంత్రి బల్గేరాహడ్ ప్రభువు ఇండియా కార్యాలయము నడివరకే సందర్శించిరి. లా-ఆర్డరును ప్రతిబంధకము లేకుండ ఆంగ్లేయులకును భారతీయులకును సంపూర్ణసహకార ములను నిధానము నవలంబించెదనని స్పష్టముగ ఆయన విధానమును తెలియజేసిరి. ఈవిషయమై అధికారులకును భారతీయులకునుగల యభిప్రాయములను, పరిస్థితులను స్వయముగ కనుగొనుటకు త్వరలో ఇండియాకు ఇండియామంత్రి రానున్నాడు.

అట్టోమను ఋణము

లండన్, నవంబరు 8:—పూర్వము తురుష్క ఋణపు మొత్తము 145000000 పౌనలుండెను. ఇప్పుడు 57000000 పౌనలకు తగ్గింపబడినది. ప్రతిసాలన 9500000 తురుష్క బంగారు పానులను ఖర్చుపెట్టుటకు బదులు 6000000 పౌనులను ఖర్చుపెట్టెదరు. గ్రీకులు 17500, పలస్టైనుకు 5000000 మెస పాపీయూ 1250000 సిరియాకు 15000000 తురుష్క బంగారు పానులు ప్రత్యేకింపబడినవి. మాడునెలలలో వీరందరూ ఆక్షేపణ లున్న తెలియజేయవలెను.

ఇటలీలో వీధిలో గొట్టుకొనుట

రోము:—నైతికవర్తమును అగౌరవపరచుచు గరిబాల్డి గారు లేఖనాసీరిని ధిక్కరించుచు ప్యాసిస్ట్రోనేనాని వ్రాసెను. ఇటీవల ప్యాసిస్ట్రోను పూర్వము నైస్యములో పనిచేసినవారను వీధిలో కొట్టుకొనిరి.

జర్మనీ ఆదాయపు పన్నును తగ్గించుట

లండన్, నవం 8:—సాలుకు 8 వేలమార్కులు వచ్చు ఆదాయముమీద పన్నును నూటికి 15 నుండి 15 వరకు తగ్గించుటకును క్లిలరు కొంతయేర్పాటు చేయుటకును బెర్లిన్ ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

భౌగోళికాధారపుపన్నులు వ్యాపారపన్నులుగూడ తగ్గింపబడును. దాన్ విధానముప్రకారము ఋణము దొరకుటచే ఆర్థికపరిస్థితులు బాగుపడినవి. ఖర్చుకంటే ఆదాయము ఎక్కువ వచ్చుచున్నది ఎగుమతికీగూడ యభివృద్ధియగుట. జీవనవ్యయముగూడ తగ్గును. పనివాంఛ వేతనములను హెచ్చించుకొండ ఇట్లు చేసెదరట. ఎగుమతిధరలు ఎగుమతిదారుల కనుకూలముగ నుంచబడును.

తుపాను

కరాచీనుండి బయలుదేసిన ఓడ ఒకటి బిస్కెసములో తుపానుచే చిక్కుపడినది. కార్వరు మాస్టరు చనిపోయెను. ఓడసిబ్బందిలో ఇద్దరు వైద్యులయనుచు గొంపోబడిరి.

సెనెటరు లూడిగారు

చనిపోయిరి.

ఇండియామంత్రి నియమనము

విచారించబనిలేదు

పత్రికాభిప్రాయములు

లండన్, నవంబరు 8:—అట్టోమను పత్రిక బల్గేరాహడ్ ప్రభుని నియమనమును గూర్చి ప్రశంసించుచు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఇది చాలగొప్ప బాధ్యతతో గూడుకొన్నది అతడు గొప్పరాజకీయవేత్త. ఇతనిదగ్గర గొప్పశక్తి గలదు. విషయములను చక్కగ చిలువగలడు. వాదనశక్తి గలవాడు. మంచివాణ్యవేత్త, నూత్నబుద్ధిగలవాడు. ఒకట చెప్పినది గ్రహించువాడు. ఉత్తరభావముతో గూడుకొన్న సానుభూతి గలవాడు. ఇండియాలో సక్రమపరిస్థితులను నెలకొల్పవలెను. అట్లగుట లేకుండ జేయవలెను. సంస్కరణములందు చేయబడిన మరతులు లోటుగనున్నవి. సహకారములేనిదే ముందు సంస్కరణములు ఎక్కువచేయబడవు. ముసల్మానులను, సీకులను సఖ్యత పరచి తృప్తులను జేయవచ్చును. విస్తృత భారతీయుల, హైందవుల ఆందోళనయే గొప్పసంస్కరణ. దీని నెదుర్కొనవలసియున్నది. మరల వ్యవస్థాప్రభుత్వమును శాంతముగ నిష్పాక్షిక భావముతో క్రొత్తగ పరీక్షింపవలెను. ఈకార్యమును పూర్వ మెన్నడును చేయలేదను భావముతోడనే పరీక్షించవలెను. దీనికంతకును బల్గేరాహడ్ ప్రభువు తగినవాడే ధీసంపద గలవాడే.

సింగపూరు నౌకాశయము

జపానుభయములు

దూరప్రాచ్య నౌకములందు చిక్కులు

టోక్యో, నవంబరు 8:—సింగపూరు నౌకాశయ నిర్మాణముగూర్చి కన్వల్వేటివు ప్రభుత్వము గ్రేటుబ్రిటనులో మరల అధికారమును స్వీకరించుటచే జపానుకు భయమున్నది. నౌకాశయమును తప్పక వీరు మొదటిపనిగ తలపెట్టక మానరు. ఒకమూల ఆయుధములను తగ్గించుటకును, యుద్ధములేకుండ జేయుటకును రెండవసభ జరుగుచున్న సమయమున నౌకాశయమునుగూర్చి ఆలోచయము, ప్రాముఖ్యము అంతగ నుండును. తగ్గిపోవును. కాని దూరప్రాచ్యదేశములందు పరిస్థితులు చిక్కులలో బుడకమానవు. ఈ సభలో జపాను ఎన్నిమరతులతోడనో పోల్చును.

యుద్ధ విరామదినము

లండన్ ఉత్సవములు

లీఫ్ఫీల్డ్, నవంబరు 8:—గ్రేటుబ్రిటను దేశాలయము లన్నిటియందును యుద్ధవిరామపు ఉత్సవములు జరిగెను. పూర్వమువలెనే ఈ సంవత్సరము ఉత్సవము జరుగును. మృతుల గౌరవాధ్యక్షులు రెండునిమిషములు నిశ్చయముగ నుండురు. పోలీసు గడిన రమలన్నియు ఒక్కపర్యాయమే కాలమును ఒక్కసరిగ తెలుపునటుల ఏర్పాటుజేయబడును. రాజవార్తలు గాని రాకపోకలన్నియు ఆపివేయబడును.

లండన్, నవంబరు 8:—యుద్ధవిరామపు ఉత్సవమున్నది. 8 తేదీని ఉన్నంత హెచ్చుగర ఎచటనులేదు.

విరెప్ప పరిహార్లు

విచారణసంఘమువారు సభ నాపుజేయుట

లీఫ్ఫీల్డ్, నవంబరు 8:—విరెప్పప్రీవీటు ప్రభుత్వముగాని క్రితర విధిగూడ ప్రభుత్వముగాని విచారణసంఘమువారి ఆలోచననిమిత్తము సంగతులను తెలియజేయువరకు విచారణసంఘము వారు తమంభ నాపుజేసెదరు.

ఆబర్టీన్ విశ్వవిద్యాలయము

క్రొత్తలాగు రైతులు

లండన్, నవంబరు 8:—ఆబర్టీన్ విశ్వవిద్యాలయమునకు నేకవులు సీనియరు లాల్మర్కు రుగ్గనియమించబడిరి.

టోరీ ప్రభుత్వము

మంత్రివర్గ నిర్మాణము

బాల్ఫోరుగారి కర్తవ్యము

లీఫ్ఫీల్డ్, నవంబరు 8:—మంగళవారము క్రొత్తపరిపాలక వర్గమువారికి బల్గేరాహడ్ ప్రభువు ఇకరయ్యద్యోగములపట్టిని అందజేసెదరు. దీనిలో ఒకలంకాపైరు డచీఫాన్సిలరుపదవియేయుండును. తక్కినవి మంత్రివర్గమునకుజేందవు. పోస్టుమార్షరుజనరలు, పనులమొదటికమిషనరు, ట్రాన్సుపోర్టుమంత్రి, అధినీవేతన వర్తకాధ్యక్షుడు, సాలిసిటరు జనరలు, పేషంట్సుజనరలు, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెలెక్షన్ కమిషన్ ఆర్థిక కార్యదర్శి, సహాయకార్యదర్శిపదవులను పూర్తిజేయకలసి యున్నది.

సహాయకార్యదర్శులు

బాల్ఫోరుపాలనమున నున్న సహాయకార్యదర్శులనే పిలిపించెదరని ప్రాముఖ్యత వాణిచుచున్నది. ప్రతిపక్షముగ నున్న కాలములో విమర్శలకు సంబంధించినపనులనే మరచిపోకుండ చూచుకొనుచున్నారు.

లిబరలు నాయకులుగ సర్ గార్డీనోలిడ్సు, సర్ రాబర్టుహుస్సుగారు నియమింపబడిరి.

ప్రాతకార్యకమంత్రులు నిన్నటిదినము తమ తమ శాఖలను విడి నెలపుకొనిరి.

చెల్వింపబడు ప్రభుని నుతి

కార్యక ప్రభుత్వమువారి క్రమశిక్షను సామర్థ్యమును చల్లముఖ్య ప్రభువు కొనియాడెను. ఇకముందుగూడ ఇప్పుడు వీరిసామర్థ్యమును జూచుటచే, ప్రభుత్వమున పాల్గొనెదననిరి. యుద్ధకాళాసిబ్బందినేవ నెంతయు స్టీఫెన్ హామ్ గారు కొనియాడిరి. అందరూ విశ్వాసముగ తోడ్పడిరి. ఇంత సహాయమునర్పించువారి నందరిని విడిచిపెట్టుట కెంతయు విచారముగ నున్నది.

ఆరోగ్యమంత్రి షిట్టిగారుమాడ తమకు తోడ్పడినవారి నందరిని కొనియాడెను. తనకెంతయు స్థానిక ప్రభుత్వమున నభిరుచి గలదనిరి. దానికేతగినటుల ఉద్యోగులనుమాడ మంచి వారు దొరకిరి.

సర్ రాబర్టు హోరేగారు క్రొత్తమంత్రివర్గమును ఎంతయు గొప్పగ కొనియాడిరి. వీరందరూ ఆసభకాలాలేగాక సామర్థ్యముగలవారనిరి. అభివృద్ధికరమగు విధానమును సాగించుకొనిరి.

చీనా పరిస్థితులు

చేపూ, నవంబరు 8:—పూపుమాగా రిచటికి వచ్చిరి. స్థానిక చీనాబ్యాంకులు మూసివేయబడినవి. నేనలువచ్చు నేమో యనుభయముచే ఇట్లుచేసిరి.

ఇంకొక మూడు ఆమెరికను యుద్ధనౌకలు వచ్చినవి. చేపూ, నవంబరు 10:—మాన్యర్కుగారు తననైస్యములను మరల సమావేశపరచుకొనుటకు దక్షిణముగ పోవుచు ననియు మరల గొప్పయుద్ధనైస్యమును వెంటబెట్టుకొని వచ్చెదననియు తెలియజేసిరి.

స్వేయిను పరిస్థితులు

పార్సిస్, నవంబరు 10:—లీఫ్ఫీల్డ్ క్రొత్త ఇట్లువ్రాసెను: బాల్ఫోరుగారు విప్లవకారులు మూడ్రడిమలోనున్న తమస్నేహితులకుబుర్రుకై ఎదురుదూచుచున్నారు. పరిహార్లు ప్రవాసములు కేంద్రీకరణముగనున్నారని తెలిసి ఒకకట్టలేక వీధులలోబడిరి. పోరాటము ప్రారంభించిరి. అయ్యది శుక్రవారము గాత్ర పెద్దయుద్ధముగ పరిణమించెను.

రెడ్ ఫ్లాగ్ (ఎట్టజెండా)

లండన్, నవంబరు 9:—ట్రాపార్టరుచవులలో యుద్ధవిరాజనమునందు ఎట్టజెండా లేకుండజేయుటకు బ్రిటిషు ప్యాసిస్టులు గొప్పసభజేసిరి. విదేశీయులు నలసనచ్చుటనుగూర్చి తీవ్రముగ అభ్యుక్తుడు ఖండించెను. కమ్యూనిజము ఈ ప్రదేశములో ప్రాముఖ్యత వీరే కారకులనిరి. ఇంగ్లండులో విప్లవ ఆదర్శములు తగ్గి తమండజేయుటకు ప్యాసిజను నెలకొల్పవలెననిరి. ఈ దనితరువాత మాట్లాడినవానిని అభ్యంతరపెట్టిరి. ఆపుడు ప్యాసిజునివరో ఇతనినికొట్టెను. పోలీసువారు కాపాడిరి. ప్రభువు పూర్తి ప్యాసిస్టు నమోదాతో సగాదులపై ప్రవృత్తులను జేసిరి. సభ అంతటతోముగిసెను.

మొదటిమంత్రివర్గపు సభ

రీఫ్టింగ్, నవంబరు 9:—ప్రధానామాత్యుడు అనుచులు శుభ్రులందఱును తిరిగివచ్చెదరు. గిల్డవూరులో విందారగించెదరు. అప్పుడు కాల్వీనగారి యుపన్యాసమునకై ఆతురతగా వేచి యున్నారు.

నకాదే లైముస్ ప్రతిక

ఇట్లు నడుపుచున్నది. మొదటి మంత్రివర్గపు సభ బుధ వారము జరుగును. మంగళవారము పార్లమెంటును ఎన్నడు తెరచునది ఆలోచించెదరు. ప్రాముఖ్యత: డిసెంబరు 2 తేదీని పార్లమెంటును తెరవవచ్చును.

సహాయకార్యదర్శిపదవులు

పూర్వము బాల్మీనుకొలమున నున్న సహాయకార్యదర్శులు ఏపదవులను స్వీకరించిరి? ఆకాఖ్యనే ఇప్పుడుగూడ స్వీకరించెదరట. కాని ఒక సహాయకార్యదర్శిపదవి కామన్సుసభలో ఒక స్త్రీకి వచ్చెదరట. విద్యాభ్యాసకార్యదర్శిగ పార్లమెంటులో ఆధోలు ప్రభిష్ట నియమించెన రహస్యమునూర్చు.

ప్రాతప్రమానికమంత్రి థామస్ ప్రభువు వైమానిక మంత్రివర్గము నెంతయో కొనియూడిరి ఎంతయో ఘనసేవ యొనర్చిరి.

నర్ రాబర్టు హార్డె గారు

ఛాన్సిలరుపదవిని ఆపేక్షించిరి. కాని బాల్మీనుగారు కార్యకమంత్రిపదవి నిచ్చెదరు. కాని ఆయన హార్డుగారి కిష్టములేదు. బాల్మీనుగారు రెంతగోరినను, నచ్చజెప్పినను హార్డె గారు కార్యకమంత్రి పదవిని నిర్వాహమాటముగ నిరాకరించిరి. ఈ స్వల్పకాలమునకు తననగరసంఘ సంబంధమును వదులుకొని నిచ్చుకొన లేదు.

ఈపదవిని మేయిటండుగారి కిచ్చుటచే అంత గొప్పపదవిగ బాల్మీనుగారు తలంపలే దనుకొనుచున్నారు.

చర్చిలుగారి ఉద్యోగము

18 నెలలక్రితము మంత్రివర్గము నొక తానిని బాల్మీనుగారు ఏర్పాటుజేయునపుడు మొకన్నా గారికి ఛాన్సిలరు ఎక్స్కియూటవదలివచ్చెద మనిరి. అప్పుడు జేహార్డులకు బాల్మీనుగారికి లొంగవలసివచ్చెను. ఇప్పుడు అవసరములేనందున చర్చిలుగారికిచ్చిరి. సంరక్షకవర్తకపద్ధతి చచ్చినదో యని రుజువు చేయుటకుగాను చర్చిలుగారిని నియమించిరి. ఈపదవికి హార్డె గారు చర్చిలుగారెంతయోచాలకాలమునుండిపోరాడుచున్నారు.

నల్లమందుసభ-తర్కి

శనివారము, నవంబరు 9:—నల్లమందుసభలో 17 న తర్కి ప్రతినిధి పాల్గొనును.

సింహమువారే బదుట

నెయిరోబీ, నవంబరు 6:—ఉగండా కాంగ్రెసుసభాద్వన తెల్లభిక్షకమున చెదకుచుండగ వారటర్వేరిఅనువాతడు సింహముచే పట్టుపడెను. భయంకరముగ సింహముకొరికెను. కాని జాతీయ ఈటెలతోసింహ మాతనిగొంపోకుండ సింహమునుసాడి చిరి. 30 నిమిషములో అతడు చనిపోయెను.

బర్మెను హెడు ప్రభువు

ఇండియాకువచ్చునని ధ్రువముగాలేదు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

బర్మెను హెడు ప్రభువు భారతదేశమునకు వచ్చుచు వ్వాడనువార్త ప్రతికల్లో ప్రచురింపబడినది ధ్రువముగాలేదని ధోళివార్త చెబియుచున్నది.

మంత్రివర్గ నియామకములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

వైకాంటు నెహెగారు లంకాప్రభు డివిభాగ్యులకు నియమింపబడిరి. వైకాంటు పీఠ మర్పు ధర్మకమిషనరుగ నియమింపబడిరి. ఇంతటితో కాచినటు నియామకములు పూర్తయ్యెను.

నూతన ప్రధానమంత్రి

భారత సమన్వయ

జెంగాలు అడ్డి నెన్నును సమర్థించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

బాల్మీనుగారు రుపన్యసించుచు భారతదేశమునుగూర్చి చెప్పుచు ప్రభుత్వమువారిని చాలకష్టమును ముఖ్యమునగు సమన్వయ రెడుకొనినవని చెప్పిరి. ఇది వరకు సంవత్సరముల దప్పుడును లేనంతటి ప్రముఖ హిందూ మహమ్మదీయ మైత్ర్యములు భారతదేశములో తప్పక గావించుచున్నది. అతివాదపక్షమువారు ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వ విధానమును ధ్వంసముజేయ ప్రయత్నముల జేయుచుండిరి. జెంగాలులో నిండుకుక్కకొన్ని సంఘం వనజేయుచుండెను. అందువల్లనే రాజప్రతినిధి అడ్డి నెన్నును ప్రకటించుట అవసరమయ్యెను.

టర్కినమన్వయ

టర్కినిగురించి చెప్పవచ్చుచు గ్రేటు బ్రిటను లాసానీసంధి బద్ధమైయుండెననియు, టర్కిగూడ అక్షేయుండునని తలంచుచున్నామనియు తెప్పిరి. కాని సంఘనిర్వచనమున కేవాళి ప్రాయములు ఎచ్చినపుడు జాతీయమితినిర్ణయమునకు వదిలివేసెదమని అక్షున చెప్పెను.

ఇకను అరేబియాలో నీ మధ్య జరిగిన సంగతులగుర్చి చెప్పుచు అందు జోక్యము కలుగజేసికొనకుండుటయే తమ విధానమని బాల్మీనుగారు చెప్పిరి.

మెక్కాను మరలపట్టుకొనుట

అమీరు అలీ సైన్యమును ఒంపుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

అమీరు అలీగారు మెక్కాను మరలపట్టుకొను నుద్దేశ్యముతో శిర్దానుండి సైన్యమును బంపింట్లు కయికోవార్తల రెలువుచున్నది.

ఇన్ ఫ్లుఎంజా, అజీర్ వ్యాధులకు తక్షణమే గుణమిచ్చు ఆయుర్వేద ఔషధము

నేను చాలాదినములనుండి అజీర్ణము, నరముల బలహీనత మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిని. నా అశ్రద్ధ, ఉపేక్షవలన నా వ్యాధి మిక్కిలి కఠిన సీతికి వచ్చెను. తరువాత అకస్మాత్తుగా నాకు ఇన్ ఫ్లుఎంజాజ్వరము మిక్కిలి తీవ్రముగా వచ్చెను. తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురవాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, జార్జిటౌను, అర్మీనియన్ ఏథి నెం 72 రు గృహమునం దున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్దకు చికిత్సకై వెల్లితిని. వారు నన్ను కొంతము యింపుమించుగా పరీక్షచేసి ఔషధ మిచ్చిరి. ఇప్పుడు నాకు యిదివర కుండిన కఠిన వ్యాధు లన్నియు బాగుగా కుదిరినవి. స్వామి వారి ఔషధసేవచే గలుగుచున్న అద్భుతగుణము లనుగురించి వింటిని. ఏనుగుకొల, చెవుడు, గ్రుడ్డి తనము దుష్ప్రస్థి సంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగువాటిని పూర్తిగా బాగుచేయుటనుకూడ నేను స్వయముగా చూచితిని. మరియు నేను స్వయముగానే చికిత్స పొంది వారి అద్భుతకృతులను తెలిసికొంటిని. బాధపడుచున్న ప్రజల లాభనిమిత్తమై ఈ ఉత్తరము వ్రాయుట నావిధి యని తలంచుచున్నాను. వారియొక్క ఔషధములు మిక్కిలి వెలగలవి.

టి. నల్ల శివంపిల్లె,

ప్రకటన (9) హైకోర్టువకీలు, మైసూరు, 27.10.1920.

వారి నలహాకట్టుము రు 15-0-0

వాతావరణస్థితి

1924 నాం నవంబరునెల 11వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అత్యధిక 24 గంటలలో వర్షము	సాధారణముగా సంభవించు వర్షము
గోపాలపురం	82.7	78.1	...	18.22	44.96
విశాఖపట్టణము	81.2	74.2	...	14.44	87.09
కాకినాడ	79.6	74.4	0.27	15.81	89.09
మచిలీపట్టణము	84.2	75.5	...	9.75	41.59
కర్నూలు	87.0	69.6	...	8.45	26.81
బళ్లారి	87.9	66.9	...	2.44	20.51
కడప	87.1	71.5	...	6.51	81.28
నెల్లూరు	86.6	74.2	...	15.40	87.96
మచిలీపట్టణము	82.4	75.5	...	14.75	50.74
కడప	84.2	75.5	...	19.69	52.94
నెల్లూరు	85.1	72.0	0.81	4.88	89.80
కొయింబట్టూరు	84.7	71.6	...	...	22.29
తిరుచనాపల్లి	86.8	74.5	0.10	6.22	38.18
నాగపట్టణము	82.6	77.1	0.10	18.56	54.98
మధుర	86.2	74.0	0.07	3.63	88.58
పాంపన్	84.0	77.4	0.66	7.96	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	14.24	28.84
తిరుచింగెడము	82.6	75.7	...	11.01	64.51
కొచ్చిన్	88.2	77.0	...	18.19	114.51
కాలికట్టు	90.8	75.7	...	18.61	117.16
మంగళూరు	90.1	76.8	...	8.85	125.68
తెలంగాణ	88.5	64.9	...	2.90	85.87
మొర్రావర	78.2	62.6	...	4.48	125.46
కొడెకనాల్	64.2	51.2	0.04	8.87	62.18

కాకినాడలో 0.27 వర్షము పడినది. మేఘములు దట్టముగా నున్నవి. పగటివడిమి కాకినాడ విశాఖపట్టణములలో 8.7 తక్కువగా నున్నది. రాత్రివడిమి 8 డిగ్రీలకు పైగా అన్నిచోట్లను అధికముగా నున్నది. మదరాసులో పగటివడిమి 8 తక్కువగా నున్నది. తూర్పుదక్షిణ మధ్యభాగములందు 7 మధికము.

జయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కవిమండలి వార్షికోత్సవము

నవంబరు 9:—2.11.24 తేదిన శ్రీకృష్ణమండలియొక్క వార్షికోత్సవము శ్రీమహారాజావారి సంగీతకళాశాలలో జరిగెను. శ్రీమహారాజాసాహెబు బహదూరువారు కారణాంతరమున పట్టామున లేకపోవుటచే, భారతీతీర్థమునందు రాజవిద్యావిభాగమునకు హానరరీప్రెసెంటేషను గా భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజు, ఎల్. ఎల్. ఏ. గారు అధ్యక్షతవహించిరి. శ్రీయుత పీఠా రమణయ్యదాసుగారి సంగీతము కొంచెము అయినపిదప అధ్యక్షులు శృంగారవిద్యలవిషయమై జ్ఞానబోధకమయిన మధురీపన్యాస మొనరిరి. హిందూదేశప్రాచీనకళాభివృద్ధికి కవిమండలసభ్యులెల్లరు కృతీవంచనలేకుండ పాటుపడవలయుననిగోరిరి. ఏనుతరములనుండి విజయనగరసంస్థానాధీశుల కళాభివృద్ధికి లోడ్డుటచేతను ప్రాచ్యదేశవిద్యావ్యాసంగమున కయి యేర్పడిన ఆంధ్రభారతీతీర్థము ఉదారపురుషు లగు ప్రస్తుత శ్రీమహారాజా సాహెబుబహదూరువారి పోషకముగైంద శృంగారకళలలో ప్రత్యేకపాఠశాలలు తెట్టి పోషించిన బాగుండుననియు చెప్పిరి.

పిమ్మట కావ్య, నాటక, సంగీత, చిత్రకళావిభాగములలో కవిమండలి సభ్యులొనర్చిన పని కార్యదర్శిగారు చదివిరి. 'సంస్కృత కవిత్వము' గురించి పండిత మేడేపల్లి రమణాచార్యులుగారు, నూతన ఆంగ్లకవిత్వము గురించి ఆర్. రామచంద్రరావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి గారును, వ్యాసములు చదివిరి. లీగ్ ఆఫ్ యూనైట్డ్ సభ్యుడు కన్యాశుల్కములోని గౌరీశం భాగము కొంత ప్రదర్శించెను. అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాస మైనపిదప గాంధర్వవిద్యాభూషణులు శ్రీయుత ద్వారము వెంకటస్వామి నాయుడుగారి సంగీతముతో సభ జయప్రదముగా ముగిసెను.

నెల్లి మల్ల సమ్మె

నెల్లిమల్ల నారయంత్రముల పనివాండ్ర సమ్మె ముగిసినది. మేనేజరు మంచిస్వభావుడు. పనివాండ్ర కష్టసుఖము లాలోచించువాడు పనివాండ్రకు వారితొందర బోధపరచి దారి ఆరునెలలబోనను తిరిగి యిచ్చివేయుటకొప్పుకొని వారిని తిరిగి పని ప్రారంభింపమనిరి. 4-11-24 నుండి తులనములపని జరుగుచున్నది.

డివిజన్ ఆఫీసరు

శ్రీయుత వెంకట్రామనుగారు వి. పి. ఎస్. గారు నెల వు పుచ్చుకొన్న తరువాత ఈమధ్యనే యిటువొరగారు పనిచేయుచున్నారు. 18 తేది నాల్గవారము డివిజన్ ఆఫీసరుగా

మరుమూర్తి పంతులుగారి జనసమ్మేళమును వెల్లెందుమన్న దనియు నుడివిరి. శ్రీయుత అనంతరావు పంతులుగారు, నిడగొండి చిరంజీవిరావుగారు, కోటంతాజు సన్యాసిరాజు పంతులుగారు ప్రజలతరపున, మాటూరి సన్యాసిలింగంపేట వర్తకులతరపున, శ్రీయుత ఉపాధ్యాయుల సుబ్బారాయుడుగారు బ్యాంకి ఉద్యోగములతరపున నాథాయణమూర్తిగారి పనిని ప్రస్తుతించి యాయన నభినందించిరి. మోటమూరి సీతారామయ్యగారు, బొడ్డుపల్లి చిన్నకాబుగారు, విశాఖపట్టణ, గంజామండల వర్తకులతరపున రెండు బహుమానపత్రముల నొసగిరి. పిదప శ్రీయుత గాంధర్వ విద్యాభూషణ ద్వారము వెంకటస్వామి నాయుడుగారి సంగీతము జరిగెను. యూరోపియనులుగూడ ఆగానమును శ్లాఘించిరి. తరువాత ఆసభకువచ్చిన వారలకు ఫలహారము లాసంగబడెను. సభ జయప్రదముగా జరిగెను.

శ్రీయుత నారాయణమూర్తి పంతులుగారు ఆదివారం మెయిలులో నంద్యాల వెళ్లిరి.

దేవాంగసోదరుల కొకవిజ్ఞప్తి

ప్రథమ అఖిలభారత దేవాంగమహాసభయొక్క ఆహ్వాన సంఘమువారు యిటీవల సమావేశమై సభను చెన్నపురిలో డిసెంబరునెల 23, 29 తేదీలయందు జరుప నిశ్చయించిరి. అహ్వానసంఘాధ్యక్షుని యెన్నికయు, మహాసభకు అధ్యక్షులను నూచించుటయు 9-11-24 వ తేదీన జరిగియుండెను.

మహాసభలో నీదిగువ వ్రాయబడిన విషయములు చర్చించిన యుక్తముగ నుండునని నేను తలంచెదను.

1. సభానిర్వాహము. 2. రాజకీయవిషయములలో పాల్గొనుటయో లేక వూరుకొనుటయో? 3. ఇతరరాజకీయపక్షములతోపాటు మనముగూడ దేశీయమహాసభలో పాల్గొనుటయో లేక విరమించుటయో? 4. "జాండ" అనుపదము కొన్ని ప్రదేశములలో వాడుకలో వుండుటజేసి ఆపదమునకు బదులు "దేవాంగ" అని సవరించునట్లు చేయుమని దేవాంగ శాసనసభ్యులు ప్రభుత్వమువారిని కోరుట. 5. దేవాంగులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మొనగవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుట 6. దేవాంగసోదరు లందరు "నిర్వాణకార్యక్రమము" కొనసాగునట్లు ప్రయత్నించుట. 7. అతిభాల్యవివాహము. (2) బాల్య వితంతువివాహము 8. ఈసంఘమురాచారములను మాన్పుట.

ఈముఖ్యవిషయము లన్నియు దేవాంగసోదరులందరు దీర్ఘముగా యోచించి వారివారియొక్క అభిప్రాయములను ఆహ్వానసంఘము వారికి తెలియజేయవలెనని కోరుచున్నాను. చాకలపేట } బండ్ల తాతయ్య. 10.11.24

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

బెల్లం కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులు

- కొవ్వూరుతాలూకా:— (1) శివుడు శివరావుగారు. సర్పాపురం తాలూకా:— 2 పేరిచెర్ల నుబ్బరాజుగారు. 3. పెన్నెచ్చ శివరామరాజుగారు, 4. పోడూరు పేటరాజుగారు, 5. ఆచంట నారాయణరావుగారు.

- తణుకుతాలూకా:— 6. ములుకుట్ల సుబ్బారాయుడుగారు, 7. తల్లాప్రగడ విశ్వసుందరమ్మగారు, 8. తల్లాప్రగడ నరసింహా శర్మగారు, 9. తల్లాప్రగడ భీమేశ్వరరావుగారు, 10. యా వెంకట శివరామయ్యగారు.

- భీమవరం తాలూకా:— (11) వేలూరి సత్యనారాయణగారు. 12 చలం రామమూర్తిశర్మగారు. 13 సత్యవాడ సోమేశ్వరరావుగారు. 14 ముప్పి లక్ష్మీనారాయణగారు. 15 యా వెంకటసుబ్బారాయణగారు.

- ఏలూరుతాలూకా:— 16 బండావియ్యన్నగారు. 17 సామవేడం సత్యనారాయణమూర్తిగారు 18 గజవిల్లి రామచంద్రరావుగారు 19 బసవరాజు వెంకటస్వారావుగారు 20 సత్తిరాజు శ్యామలాంబగారు.

మరా:—మిగతాదరఖాస్తులు ఫరిష్కారము నిమిత్తం ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారికి పంపబడును. అందరును ఎన్నుకొనబడుటకు అవకాశము లున్నవి.

ఏలూరు యర్రమిల్లి మంగయ్య 10.11.24 కార్యదర్శి.

స ధిస్సారకదినము

వెల్లింగుటను పట్నమునందు 9 వతేదీన (పాపీడే) సంధిస్సారక దినోత్సవము బాగుగ జరిగెను. పెంటుజూరి చర్చయందు పరేడుప్రార్థనతో ప్రారంభమయ్యెను. సాయంకాలము గారిజను ధియేటయనందు బయోస్కోపు, జరిగెను. అందువచ్చు ధనములో సగము పింఛనీసిపాయిల సంఘమునకు చెండును. (ఆ. ప్రె.)

వ ర్ష పా త ము

సిద్ధా, నవంబరు 11:— బర్మాలోను మదరాసున కాగ్నేయదిశయందును వర్షము సామాన్యముగ కురిసెను. డైమండు ద్వీపము, క్యుక్కువ్యలందు రెండు అంగుళములు, లీచిప్, నమోలందు నొకఅంగుళమును వర్షముకురిసెను.

నూచవి:— ఉత్తర బర్మాదేశములో వర్షము తగ్గవచ్చును.

భారతి సచిత్రమాసపత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురించబడును

సచిత్రమాసపత్రిక ప్రతిసంచికయందును కి, 4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో సచిత్రమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ	6	0	0
అర్ధ సంవత్సరము	"	3	0	0
ఏడిపత్రిక	"	0	10	0

మాదిరిపత్రిక గోరువారు ఆగాలు 0.10-0 స్టాంపులు పంపిన వంపబడును. ఉచితముగ పంజాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తరుచందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మినయించుకొని తక్కినసొమ్మునూత్రము వంపవచ్చు

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు ప్రకరము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0.5-0 తపాచార్జి అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగ పయార్డరు పంపిన శుభుత్వగును. పి. పి. లు కనచో సొమ్ము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్య చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు నభవించును.

మేనేజరు, భారతి. కపాలవెట్టె నెంబరు 212 మద్రాసు.

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

క ర:—పాఠనంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవియగు నన్నయభట్టానుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు నూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృత్వము కాదనువారి వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేమను తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో లవు. నెల 0-12-0. పోస్టేజీ పేజు.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయ, 7, రెండు కెట్టిపిడి, మద్రాసు

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు

కల్నల్ చార్లెస్ ఇ. ఏట్సుగారి యభిప్రాయము

(లండన్ ప్రెస్ పత్రిక)

కలకత్తాలోని పాశ్చాత్యసంఘమువారు సంస్కరణ విచారణసంఘమువారి కొక నివేదికమును పంపిరి. ఆనివేదిక సంగ్రహమును 22 థేదీ ఆగష్టులో ప్రెస్ పత్రికలో ప్రకటించిరి. అందున్న సూచనలు హిందూదేశక్షేమమును కోరుచు రందరికి నచ్చును. ఈసలహాచూచిన 1919 యిండియా ప్రభుత్వ చట్టములోని కొన్నిసంగతులు జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నవి. ఎవరికి మనము బాధ్యతనిచ్చి సర్వీసునందు నియమింతుమా వారియొక్క సహకారముతో పార్లమెంటు నడచుకొనునని యందున్నది. ఇంతవరకు మనముచూచిన దసహకారమే. బాధ్యత చూపవలెనను అభిప్రాయములేక యిట్లానర్పబడినది. కానిపార్లమెంటువా రానివేదికమునందలి మైక్రాతము ప్రకారము నడచుకొందురుగాక, ఆనివేదికమునందలి రెండవవిషయ మేమన ప్రభుత్వమువారు స్వపరిపాలనాభివృద్ధిని పాధారణలతో సంబంధించి సంతకము నిర్ణయముచేసిరి. రాష్ట్రములందలి అనుభవము గాని పక్షముందే కేంద్రప్రభుత్వమునకు ప్రతినిధులరాబట్టిరని గలదు. ఇది ముఖ్యమైన విషయము. ఇండియాలో భాగసంఘములలేవు. అందుచే కేంద్రసంఘము నుంచివునాడినది. ఎన్నికపద్ధతి కొంచెముమార్చిన ప్రాతినిధ్యము బాగుండును. అందుమూలమున గ్రామపంచాయతీలకు, స్థానికసంస్థలకు సేరుగా ఎన్నికలుండగూడదు. రాష్ట్రసభలకు సేరుగాలేని ప్రాతినిధ్యముండవలెను. ఇందుమూలమున మామూలుజనులకు స్థానికసంస్థలకు గలభేదము తెలియను. రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యముపై పాయిన్యోఫ్ పత్రిక వ్యాఖ్యచేయుచు సంయుక్త పరగణాల విషయములో 1500000 ఎన్నిక కార్యాలలో 600000 మందిప్రతినిధులను వోట్లనిచ్చిరని చెప్పుచున్నది. అచ్చటి జనసంఖ్య 4700000. ఇందు మూలమున ప్రాతినిధ్య మెంతసంతకితమో తెలుచున్నది. అందుచే ఎన్నికకార్యాల వృద్ధియవలయును. ఈప్రజలకు కాసనసభలకు బాంధవ్యము కూర్చునెనన్న ప్రస్తుతమున రాష్ట్రములను తగ్గింపవలయును. జాతులుభాషలు మతములు పేరుగానున్న యీరాష్ట్రములు మంచివిగావు. 4,70,00,000 మంది కొనకాసనసభ చాలదు. ఒక హిందూప్రముఖుడు భాష ప్రాప్త్యముల విభజింపవలయునని చెప్పియున్నాడు. ఇది చాలా బాగుగానున్నదని నాయభిప్రాయము. ఇప్పుడున్న రాష్ట్రములో రెండు మూడు భాషలు మాటలాడబడుచున్నవి. ఏజనులైనను ప్రతినిధులైనను జనలకు తెలియనొక్క భాషలో యిట్టిస్థితులలో నెట్లు మాటలాడగలరు. ఇండియా ఒకజాతిగాదు. రష్యాదేశండా యూరప్ ఎంతో ఇండియాంతట వుంటుంది. జనసంఖ్య గూడా తక్కువే. జాతులు భాషలు మతములు గూడా అన్నియొందును. యూరప్ లో యిప్పుడు సుమారు 24 దేశాలున్నవి. కాని దేశికి దానికి ప్రత్యేకరాజ్యము ప్రత్యేకపరిపాలన కలదు. జర్మనీలోనే 12 విభాగములు ప్రత్యేక కాసనసభలతో నున్నవి. అట్టిచో మనము ఇండియాలో మనమెట్లు పరిపాలింతుము. వారికి ఏభాషకాభాషా రాష్ట్రప్రాతినిధ్యముండి తీరవలయును. బొంబాయి రాష్ట్రమును నిదర్లనముగా తీసికొన్నచో ఆంధ్ర మహారాష్ట్రలు సింధీలు కలరు. వీరి కన్నివిషయములందును తేడాకలదు. బీహారు, ఒరిస్సా, మధ్యపరగణాలు, వాటిచేతే భేదములనూచించుచున్నవి. ఈభిప్రాయం ఒకకాసనసభ చాలదు. 12,18 లక్షలప్రజలుగలరు. వారికొక కాసనసభ చాలదు. కనుకసంస్కరణవిచారణ సంఘమువారు రాష్ట్రములపైజా తగ్గించి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల నేర్పరుచుటగాని మరేవిధముగనైనా విభజించుటగాని జరిపి ప్రతిపాదికిని స్వపరిపాలననైనా బాధ్యతయనుగాక!

కావలెను.

మా బ్రాంచిలో ఒక చీఫ్ వజ్రస్థి ఖాళీపడియున్నది. అనుభవముగల ఏజంట్లు దరఖాస్తులను యీ దిగువ విలాసముకు పంపుకొనవలెను.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,
యిండియా యీ క్వెటబిల్ యిన్సూరెన్స్ కంపెనీ
సుద్రాసు బ్రాంచి, లిమిటెడ్.
19, హాన్సింగ్స్-మోంట్యూరోడ్డు మదరాసు.

గుంటూరు ధారణాశ్రమము

మూగచెవిటివారల చికిత్స

యోగీ సోమా వెంకోజీరావు గారి విజ్ఞాపి

మహాశయాలారా! నేను మూగలను మాట్లాడునట్లు చేయుటకు, శ్వాసనిరోధము మూగవారలచే చేయించి ఆలోచనలను పోగొట్టి మాటలు నేర్పించుచున్నాను. వారలకు ఆహారనీమము కలదు. స్నానము, నిద్ర మొదలయిన కృత్యములు మామూలుగా జరుపుటకు వీలులేదు. కొన్నివూర్సులు ఉన్నవి. వారల కరీరతత్వమునుబట్టి ఆహారము స్నానము నిద్ర మొదలయిన కృత్యములు వేరువేరుగా ఆలోచించి ఆచరించునట్లు చేయుటకును వారు ఎన్నిగంటలకు స్నానము చేయవలయునో ఎన్ని గంటలకు భోజనము చేయవలయునో వారి తత్వము ఉత్తతత్వమో వాయుతత్వమో పితృతత్వమో తెలిసి చెప్పటకును వారలు యొక్కడెక్కడనో బసచేసియున్నచో నేను ఆలోచించు సమయమునకు వారు రావడముకు వీలుగలుగదు. తరువాతవచ్చిన వాకు తోచదు. వారువచ్చినపిమ్మట ఆచరించుటకు కాలము మారిపోవునుగాన వారలుఉండుటకు కొన్ని గడులు ముఖ్యముగా కావలెను తూర్పు దక్షిణ పడమర ఉత్తర దిశలనుండి వచ్చెడుగాలి వేరువేరు గుణములుగా ఉండును. ఏయే గుణములకు యేయేదిశగాలి అవసరమో అట్టిగాలి తగులుటకు వీలుగలుగు గదులు వారు నిద్రించుటకు అవశ్యకములు. ఈవసతులు లేనందున అశ్రమమునకు వచ్చువారిలో కొందరు యిప్పుడు యిబ్బందిపడలేక వెళ్లిపోవుట కలుగుచున్నది. అందునిమిత్తము ఆగదులు అవసరములు, దిశ, దిశలగాలి, ఎట్లు మారుచున్నచో తెలుసుకొనుటకు, గదిలోకి అవసరమైనపుడు గాలిని రానిచ్చుటకును అవసరము లేనప్పుడు నిరోధించుటకును వీలగునట్లు నాసాధనకు నాకొకగది ముఖ్యముగా నుండవలెను. ఇవి ఉండినయెడల ప్రతిమనుజుడు యీమార్పు తెలుసుకొని అభ్యాసము చేయగలడని నానమ్మకము. రేచక పూరక మంథకములు మొదలగుపద్ధతులను అభ్యసించిన సెలంబువ్యాధినుండి విముక్తులగుదుమో ఆయాపద్ధతులు కనిపెట్టి యోగసాంప్రదాయములు పూర్వమే గ్రంథములు వ్రాసియున్నాడు. కాని ఆగ్రంథములు చదువుటయేదప్ప ఆచరించుట తక్కువగా ఉన్నది. వానిని ఆచరించగలవారల సమక్షములోఉన్నచో అందరును బాగుగా వానిని గ్రహించగలరు. అటుల అభ్యాసముచేసిన వారలకు తప్పక వ్యాధులు నివారణమగును. అనుభవముగలవారు చెంత లేకున్నచో రోగులు అభ్యాసము చేయజాలరు. కితోష్టములు తూక్షణమును మారుచుండునుగాన వానిని వారు కనుగొనజాలరు. అందుకు ఆశ్రమము ముఖ్యము. ఈ ఉద్దేశ్యము ప్రతిమనుజునికిని స్వయముగా చెప్పటకు అవకాశము లేనందున పత్రికములమున తెలియచేయుచున్నాను. 4 సంవత్సరములనుండి అనేకమంది గుంటూరువచ్చి కొంతవరకు బాగుపడి కొందరును, పూర్తిగా బాగు అయి కొందరును వెళ్లియున్నారు.

హెచ్చుమండికి చికిత్సచేయుటకు వారికి భోజనాదులకు యితరవిషయములకు నెలకు సుమారు వేయిరూపాయలు ఖర్చువుండును. ఆశ్రమమున గదులు కట్టించుటకు సుమారు రెండు లక్షలు కావలసియుండును. ఈ ధనము సంప్రాప్తమైనయెడల మూగ, చెవుకు, ఉబ్బసము, కుష్టు, తును మొదలగు గొప్ప వ్యాధులవలనను యితరవ్యాధులవలనను బాధపడువారు అనేకవేలమంది ప్రతి సంవత్సరమునను బాగుపడగలరు. మందులతో అవసరములేదు. శ్వాస ఆహారనీమములే ప్రధానము.

ఇదిచాలా గొప్పయేర్పాటు. ప్రజలకత్యంత లాభకరము. ఒక్క రీభారమునంతను వహించజాలరు. నానర్హ్యమును దీని కొరకే వినియోగపరచియున్నాను. కానదేశమునందలి ధార్మికులందరూ భగవత్ప్రేరణానుసారము ఎంతకొద్ది మొత్తము నొసంగిననుసరే కృతజ్ఞ తతో స్వీకరించెను. లభించిన మొత్తములు ఎప్పటికప్పుడు పత్రికలలో ప్రకటించుచుండును. జమాఖర్చులను సరిగా నుంచి అప్పుడప్పుడు ప్రకటించుచుండును గాన సంపన్నులును సామాన్యులును గూడ కర్తవ్యసారము ధనసహాయము చేయ గోరెదను.

ఇట్లు విధేయుడు,
సోమా వెంకోజీరావు,

బెంగాలు నిర్బంధములు

సి. యస్. ఆంధ్రానుగా శీవారపు ఎంగులెడియ్యలో

నిట్లు ప్రధానవ్యాసమును వ్రాసిరి:

తుదకు బెంగాలుకువచ్చి అచటి వాతావరణమును గ్రహించితిని. ఇదివర కప్పుడును బెంగాలు అంతయొక్కవగ సంచరించినది నేనెరుగను. హిందూ మహమ్మదీయమైత్రీ నూత్నముగ పునరుద్ధరింపబడుటవలన నేడు ప్రభుత్వము వారికేమియు తోచకుండవచ్చును. తురమందరమున జరిగిన ఐదుపెద్ద పెద్ద సభలలోగూడ మహమ్మదీయు లభ్యతులుగనుండి, అర్ధ సెన్సు ప్రతిఘటించుటలో అన్ని పక్షములనొక్కటియేయని వెల్లడి చేసిరి. స్త్రీపురుషులు సమానముగ నానభలకు వచ్చిరి. 80 వేలమంది పౌరులుండిరి. కళాకాలలు తెరచియే యుండిన యెడల మరి 15 వేలమంది విద్యార్థులు యీమహాసభలకు వచ్చి యుండెడివారే. ప్రాతినిధ్య మెక్కువగ నున్నది. బెంగాలు యావత్తున్న యీ ఒక్కతొందరపడి కేసినడనితో అట్లుడికినట్లు డికిపావుచున్నది. ఈ ఆవేగ ముత్తదని యెవరైన యనునెడల చాల పొరబాటునవలెను. ప్రభుత్వమునా రిట్లు ఒకపేటిదన నిర్బంధములకు గడంగుటను భారతపత్రిక యొక్కపైనను బలపరచియుండలేదు లిట్లుప్రభుత్వ రాజనీతిజ్ఞతలేదని అందరును ఖండించిరి ఇంగ్లాండులో ప్రధానవ్యాసముగ్రిగనుండి వచ్చిన రెడింగుప్రభువు యేమేమో యొక్కప పనులు చేతురనుకొన్నందుకు యిట్లుగాగా మరింతఖండించిరి. నిర్బంధకృత్యముల మహాపద్రవమును యూరోపియనులు ఏమి లేదనుకొనుచున్నపుడు పోలీసు దౌర్జన్యమువారికేమియు తెలియదు. నిన్నను ఒక యజ్ఞసోపాధ్యాయుడు కాంతినికేతనము వనదిపోవుచు తాను తప్పేమియు జేయకున్నను తప్పక అరెస్టుమనని చెప్పెను. లండము పెట్టనివారెవరును నిర్బంధమును తప్పించుకొనజాలరు. నాకు భారతదేశములో గల అనుభవము యీ నాభావమును గృహపరచుచున్నది. కావున లండమును పుచ్చుకొను పోలీసువారి చేతులలో అర్ధ సెన్సు ఫగోరసాధనమని నానమ్మకము. క్రొత్తరెగ్యులేషనుల ప్రకారము ప్రజలను వారంటులే మండ అరెస్టు చేసి తలుపులు వేసి న్యాయవాదిసలహా కవకాతము లేకుండ విచారణ జేసెదరు. ఇప్పుడు రాలలు కాసనముచక్కగా అనుకరింపబడినది చెప్పుచున్నది. అట్టి అర్ధ సెన్సు యెంత అసహ్యముగను యెంత స్వాతంత్ర్య విధ్వంసకముగ నుండునో యెవరును సం దేహించజాలరు. దానికి స్వతంత్ర దేశములో స్థానమేలేదు.

అరెస్టు గాబడినవారిలో చాలమంది సచ్చారిత్రులు గలరు. ఇట్టి ఆసాధారణ నిబంధనలవలన తప్పక ఫగోరఫలితములుగల్గునని ప్రభుత్వమువారికి తెలియలేదు. కృష్ణకుమార్మిత్ర, అశ్వినీ కుమారదత్తు వంటివారు యిదివరకు నిర్బంధమున నుండిన వారు అమాయకులగు దేశభక్తులైనను బాధనొందవలసి వచ్చెను. ఈమధ్య పండిత మోతీలాలు సెహ్రూగారు అసెంబ్లీలో గావించిన యుపవ్యాసము అంతటను యుద్ధరింప బడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తమ నిర్బంధకాసనములవలన బెంగాలులో అరాజకము అరిగిపోయెనని గర్వపడునెడల అది గొప్ప పొరబాటుని ఆయన గట్టిగజెప్పెను. గాంధీమహాత్ముడే దౌర్జన్యరహిత అసహాయోద్యమమును ప్రవేశపెట్టి అరాజకమును త్రుంచివేసెన. ప్రభుత్వమువారు ఆయన నంగద్రోక్కిరి కావున ఆభలితముల ననుభవించవలెను. పండిత మోతీలాలు సెహ్రూగారు యీమాటలలో సత్యమునే వచించిరి.

ఇప్పుడు ప్రజలు దేశ స్వాతంత్ర్య నిరోధము నెదుర్కొన నిశ్చయముతో నున్నారని ప్రభుత్వమువారికిపుడు తెలియుచున్నది. ఈ అంత్యసంగ్రామమున బెంగాలు సహనము నేమాత్రము లోపమనిపించదు. నాకు దౌర్జన్యమేవిధముచేసెనయివ్వును లేనపుడు, ప్రభుత్వమువారు జేయు అన్యాయమును పోలీసు దౌర్జన్యమును మరింత యివ్వునులేకుండ నున్నవి.

కావున యిప్పటి ప్రతిఘటనలలో ప్రభుత్వమువారు వెంటనే అర్ధ సెన్సునుపసంహరించుకొనిరాజకీయపక్షములన్నిటి సహకారమునుగోరి దేశములో దౌర్జన్యపద్ధతు లేమియు లేకుండ ప్రయత్నములు జేయుటయే పరిష్కారమార్గము గాగలరు.

కీ॥ శే॥ కలిదిండి సత్యనారాయణరాజు బహద్దరువారు తుని

తునిపట్టణ యూనియన్ సంఘాభ్యుదయ గ్రామా కలిదిండి సత్యనారాయణరాజు బహద్దర్ వారు జ్వరబాధితులై పరమపదమును చెందివారి వ్రాయుటకు విచారమగ్నుడనగుచున్నాను. శ్రీవారి యంతరాత్మకు భగవంతుడుకూరి నొసంగుగాక.

(ఒకవిలేఖరి)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఖిలాఫతుసంఘము

తీర్మానములు

(స్వ కీ య వి లే ఖ రీ)

కాకినాడ, నవంబరు 10:—నిన్న మధ్యాహ్నము 2½ గంటలకు ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఖిలాఫతుసంఘసభ జరిగెను. మాల్వీ మహ్మద్ అన్వరుజ్జమాఖాన్ సాహెబుగారు సభాధ్యక్షు వహించిరి. ఈ క్రింది తీర్మానములు చేయబడెను.

జఫర్ అలీగారికి అభినందనములు

ఏడు సంవత్సరములు ముసగా కారాగారమున బాధపడి విడుదలయ్యెనందులకు లాహోరు "జమిందారు" పత్రిక సంపాదకుడైన మాలా నాజఫర్ అలీఖాన్ సాహెబుగారికి ఈ సంగతి మువారు అభినందనము లిచ్చుచు ఆయనకు సత్కారమును జయప్రదముగా కొనసాగించుటకు ఆయనకు తగినంత ఆరోగ్యమును బలమును సర్వశక్తియును దైన పరమేశ్వరుడు ప్రసాదించుగాక యని యీ సంఘమువారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ప్రభుత్వ నిర్బంధనము ఖండింపబడెను

హిందూ దేశదోషతనమును బంగారాదోషతనమును వంగ రాష్ట్రమున ప్రయోగించిన నిర్బంధనపద్ధతిని యీ సంఘమువారు తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు. జార్జి న్యాయ లేక ఆరాచక పునరము నెదుర్కొనుటకు బదులుగా స్వరాజ్యపార్టీ యొక్క ఆధికారమును అణచుటకు యీ నూతన చట్టములు (ఆర్డి నెన్సులు) ప్రవేశ పెట్టబడెనని యీ సంఘమువారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. కావున యిట్టి దేశోపద్రవతనమున మహా మృదీయులును హిందువులును అందఱును యేకమై, ప్రభుత్వ ముయొక్క అనుచితమైన నిరంకుశమైన చర్యకు తగు తిన్నిని ప్రత్యుత్తరముగా నుండునట్లు పద్ధతులను ఏర్పరచు లెనని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

మహామృదీయ శాసనసభ్యులకు మనవి

ప్రజాసమృత్తి విషయము లన్నిటిలోను ప్రభుత్వముతో నేకీభవింపక ప్రజాపక్షమున సమృత్తుల నిచ్చి తీరవలయుననియు ఇతర రాజకీయపక్షములతో వారిప్రజాసేవయందు సమానసంకల్పలై యుండుటకు స్వరాజ్యపక్షమున గాని సంయుక్తజాతీయవాదుల పక్షమున గాని చేరవలయుననియు చెన్నపురి శాసనసభయొక్క మహామృదీయసభ్యులను, అందు ముఖ్యముగా ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రతినిధులను యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

ఆంధ్ర ఖిలాఫతుసంఘసభ

బొంబాయిలోని కేంద్ర ఖిలాఫతుసంఘ సలహాద్రావకము ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఖిలాఫతు మహాసభ రాజమహేంద్రవరము లో 14.12.1924 తేదీని జరిపించుటకు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. సదరుసభ యేర్పాట్లను ఆహ్వానసంఘము ఏర్పాటును చేయుటకు మాల్వీ అన్వరుజ్జమాఖాన్ గారికి ఆధికారమియ్యబడెను. ఆయనకు తోడై పనిచేయుటకు మోహిఉద్దీన్ బియాబినీ గారిని కోరడమైనది. సదరుసభ నిమిత్తము ఈ సంఘమువారు రు.100 లిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

కేంద్ర ఖిలాఫతుసంఘము

నకు యీ క్రిందిసభ్యులు ఎన్నుకొనడమైనది:— (1) మాల్వీ మహ్మద్ అన్వరుజ్జమాఖాన్ సాహెబు (రాజమండ్రి) (2) మాల్వీసయ్యదు మోహిఉద్దీన్ సాహెబ్ ఖాదిరీ బియాబినీ (కర్నూలు) (3) సయ్యద్ మాలానాహెబు (అమలాపురము) (4) మాలానా మాల్వీఅబ్దుల్ హక్ సాహెబు (కర్నూలు), (5) మహ్మద్ షామాలీసా సాహెబు (వితాపురము) గార్లు. సభ 4 గంటలకు ముగిసెను.

కృష్ణా నందానబ్బు

దీనినివాడుటచే యేలాటిబాధ మంటలేకనే దేశమునం దేభాగమునందైనను యుండువైత్రులకు తక్షణమే తీసివేయును.

8 కెళ్లలుగల పెట్టు 1 కి ధర రు. 1.4.0.

3 పెట్టెలను ఒకేదఫా కొనువారికి ఒక పాంట్ న్ పేనా యినానుగా పంపబడును.

సుందరం అండ్ కో.,

5 భద్రప్రగార్లనువీధి, పార్కుచౌను, మద్రాసు.

మూడవ వాయిదానూలు పంపినవారి నామములు—సభ్యులు

వరుస నెం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు నెంబరు	నూలుపాడపు	నూలు నెంబరు
149	నందూరి నరసింహాచార్యులు	గోదావరి	1666	1470	28
150	మాచలవర్ధుల సోమయాజులు	"	232	2000	19
151	సామపూడి వెంకటరమణయ్య	"	1777	2000	22
152	గూడపాటి సత్యనారాయణ	"	233	2000	36
153	వేలూరి వాసుదేవశాస్త్రి	"	266	2000	24
154	ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బారావు	నెల్లూరు	1220	2000	16
155	ఇంద్రగంటి సుబ్రహ్మణ్యం	"	1228	2048	14
156	మండవ రత్నయ్యగారు	"	1778	2000	16
157	దినమర్తి కృష్ణబాయిమ్మ	"	1289	2000	17
158	చేపూరు పిచ్చిరెడ్డి	"	1197	2000	22
159	వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య	"	1265	2000	20
160	కందాడై శ్రీనివాసక	"	1282	2290	13
161	చతుర్వేదుల కృష్ణయ్య	"	1196	2090	14
162	పాలవరపు గోవిందరావు	"	1254	4666	17
163	మహమ్మద్ ఖాజామొహిదీన్ సాహెబు	"	1255	2000	15
164	ఆచంట సత్యనారాయణ	"	1278	2000	16
165	వేమూరు లక్ష్మయ్య	"	1690	2000	17
166	అక్కరాజు వెంకటరామయ్య	"	1192	2100	24
167	వేళిరెడ్డి శేషురెడ్డి	"	1270	2550	19
168	కె. వి. రాఘవాచార్యులు	"	1441	150	11
169	రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్య	"	1688	2000	23
170	ఇస్మాయిల్ చంచయ్య	"	1253	2000	14
171	ఇసనాక రంగారెడ్డి	"	1299	2000	17
172	కందాడై యతిరాజయ్య	"	1287	2000	12
173	బెజవాడ సుందరరామిరెడ్డి	"	1206	8400	13
174	గూడూరు వియ్యన్న	తూ.కృష్ణ	710	2000	24
175	జోషున మాణిక్యంబ	"	771	2000	16
176	ధనుకొండ వెంకటసుబ్బారావు	"	748	1600	14
177	తాళ్లూరి దుర్గాప్రసాదరావు	"	785	2000	28
178	శారణాసి సుందరరామయ్య	"	809	2000	23
179	కామరాజు శోభనాచలం	"	674	1000	32
180	గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య	"	714	2000	12
181	చెరుకువాడ వెంకటనరసింహం	"	726	8640	27
182	గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్య	"	704	2000	15
183	దిట్టకవి వీరరాఘవయ్య	"	741	2000	16
184	మండవ రత్నయ్య	"	1778	6000	12
185	బొమ్మ వెంకటేశ్వయ్య	"	766	2400	18
186	భైరవపాటి వెంకటసుబ్బారావు	"	770	2160	23
187	నిభాసపూడి ప్రకాశరావు	"	1596	2000	32
188	పాలవర్తి ఆంజనేయులు	"	760	1500	20
189	ఎర్రేని నూర్యనారాయణ	"	792	666	16
190	చెరుకువాడ వెంకటనరసింహారావు	"	721	2000	14
191	బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వర్లు	"	774	2.38	17
192	రెండునింకల నూర్యనారాయణ	"	796	1000	19
193	గునపూడి కామోజీరావు	గోదావరి	226	2000	15
194	పుష్పలూరి వీరప్రసాదరావు	తూ.కృష్ణ	810	2 00	17
195	చావలి సుబ్బారావు	"	728	900	24
196	కర్రా శీతారామయ్య	విశాఖపట్నం	1185	2000	12
197	శ్రీహరి వెంకటనారాయణ	"	1603	2.00	11
198	జుత్తాడ గోపాలస్వామి	"	1081	1883	16
199	దూర్వాసుల పార్థసారథిశర్మ (రెండవ దఫా)	"	1164	2000	19
200	పెమ్మరాజు లక్ష్మీనరసింహం	"	1078	800	25
201	కాలికంటే వేణుగోపాలరావు	"	1686	2020	32
202	వరాహభొట్ల అన్నాజీరావు	"	1693	2000	22
203	తెలిదేవర వాసుదేవరావు	"	1181	2000	17
204	కలిదండి నూర్యనారాయణరాజు	ప.గోదావరి	1089	1783	8
205	జోగ్గల అప్పలరామమూర్తి	"	1473	2000	23
206	ఇందుకూరి నరసింహరాజు	"	1487	2000	12
207	పాలడుగు గోపాలకృష్ణయ్య	ప.కృష్ణ	854	2000	14
208	తల్లూరగడ కామేశ్వరరావు	ప.గోదావరి	1706	1000	15
209	శివుడు శివయ్య	"	1048	2133	26
210	పూటుకూరు సత్యనారాయణరావు	ప.కృష్ణ	863	2000	41
211	శృంగారం వెంకటరంగాచార్యులు	విశాఖపట్నం	1604	1500	33
212	కాకాని వెంకటరత్నం	ప.కృష్ణ	894	2000	24
213	జయంతి సుబ్బారావు	విశాఖపట్నం	1142	2000	36
214	పుష్పలూరు వెంకటకృష్ణయ్య	ప.కృష్ణ	873	2200	16
215	గద్దెల మృత్యుంజయశాస్త్రి	"	855	2000	12
216	నాకల వీరరాఘవయ్య	"	882	2100	32
217	వేలూరు యజ్ఞనారాయణ	"	883	2066	15
218	మూలూరి పిచ్చయ్య	"	872	3000	42
219	కొల్వేటి అబ్బసలీ సాహెబు	"	838	2000	19
220	బొద్దనపల్లి వెంకటశివరామయ్య	"	874	1253	16
221	శనివారపు సుబ్బారావు	ప.గోదావరి	1034	2000	15
222	మొట్టవర్తి బ్రహ్మం	"	964	5000	11

228 చెందుకూరి గుబ్బరాజు		1475	2000	22
224 ములకల సూరన్న	ప.గోదావరి	1087	1600	28
225 పయిడిపాటి వెంకటనారాయణ	"	1971	8458	57
226 ఆనంట నారాయణరావు	"	1467	2000	20
227 భాస్కర్ల గోపాలకృష్ణమూర్తి	"	978	2000	27
228 అశ్వం నరసింహాచార్యులు	"	1005	2000	10
229 దశక నూర్యప్రకాశరావు	తూ.కృష్ణ	801	1000	7
230 కాట్రంకడ్డ రఘురామయ్య	"	887	2000	17
231 యం శ్రీనివాసయ్య	చిత్తూరు	1218	2000	17
232 క. శ్రీనివాసాచార్యులు	"	1300	1700	21
233 కారంచెట్టి మల్లిఖార్జునశర్మ	తూ.కృష్ణ	677	6720	20
234 ములుకుట్ల సుబ్బారాయుడు	ప.గోదావరి	1026	2000	20
235 గొట్టియ్యకూల వెంకటరాజు	"	1070	2000	22
236 దేవినేని నూర్యనారాయణ	"	1058	4150	11
237 పరిమి వెంకటపిచ్చయ్య	తూ.కృష్ణ	754	2000	29
238 శిష్టా లక్ష్మీనరసింహాచార్యులు	ప.గోదావరి	1488	2266	14
239 తణిక్కల లక్ష్మీనరసింహమూర్తి	గోదావరి	128	2500	11
240 కొమాండూరి నరసింహాచారి	నెల్లూరు	1689	2000	16
241 మద్దు రామకౌటి	గుంటూరు	403	2520	18
242 డి. వి. నరసింహారావు	"	1601	2140	21
* * * * *				
1 శిష్టా నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు	గుంటూరు	382	2360	54
2 కొండ వెంకటేశ్వర్లు	"	521	2094	81
3 నాగం మట్లపల్లి	"	548	2000	22
4 మళే పంపళ్ల	అనంతపురం	1552	1660	17
5 అల్లూరి వెంకటాధ్వనిరాజు	గోదావరి	178	2000	19
6 గంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య	నెల్లూరు	1211	2000	17
7 పే.కె. భామమొహిదీన్	"	1311	4000	18
8 వహుపాటి రింతుల్లాసాహెబు	"	1229	2000	14
9 కిష్టపాటి సుబ్రహ్మణ్యం	"	1277	2000	15
10 దేశభొట్ల రంగయ్య	"	1212	2000	12
11 మారెపాటి వెంకటకృష్ణయ్య	తూ.కృష్ణ	776	2000	22
12 యెక్కేని శేషాచారి	"	1756	2000	17
13 నడింపల్లి వెంకటరామరాజు	ప.గోదావరి	1064	2000	26
14 పద్మిణి ఓబయ్యకృష్ణ	అనంతపురం	1558	5740	
15 కొడాలి నాగేశ్వరరావు	తూ.కృష్ణ	670	210	12

యాజ్ఞవల్క్యజయంతి

ఈ సంవత్సరము కార్తీక శుక్ల పక్షమనాడు యాజ్ఞవల్క్య జయంతి. జన్మవాసర్యోత్సవము జేసినాడటో మహారాజశ్రీ మద్దికెర నారాయణరావుగారి ధవనమునందు మిగుల వేడుకగా జరిగినది. వీరు కడచిన శివరాత్రినాడు చిన్నగంటా ములో వేనకుమారుల బిచ్చించి దివ్యమగు దేవాంతనమును గట్టింది నూటొక్క శివలింగములను బ్రతిష్ఠించిన మహానుభావులు. ప్రతి సంవత్సరము నవరాత్రములలో గాణ్యకాభియ విద్వాంసులను బోధింపించి పట్టాలనిచ్చి పారితోషికముల నొసగుచుండెడి వారట. ఆనాడు నిజామరాష్ట్రమునుండి కొత్తవల వేంకటేశ్వరరావు దేశపాండ్యా మల్లేదారుగారును, పరకాలనుండి కుంజేల మాధవరావు దేశముఖుగారును, గుంటూరు మండలము నుండి కొండా రాఘవయ్య గుబ్బారాయుడుగారును, కర్నూలు జిల్లా నుండి పులివెందుల సుబ్బారాయుడు పంతులుగారును సమీపముగా విచ్చేయుటయే కాక మఱికొన్ని ప్రజాకవులనుండి హనుమంత పర్వము తోగయ్యకర్మగారు, వంగిపురపు చలపతికర్మగారు, కొండా దశరథరామయ్యగారు లోనగు ప్రముఖులు కొందఱు విచ్చేసి సభచేసిరి. ఆ సభ క్రాంతినాధిపత్యము వహించిన కొత్తవల వేంకటేశ్వరరావుగారును సభ్యులును ఈక్రింది తీర్మానములను గావించిరి.

ఈసంవత్సరము మాఖశుద్ధత్రయోదశి, చతుర్దశి, పౌర్ణమిలు మూడురోజులును జరుగబోవు అఖిల కాశ్యోయమహా జనసభ నిడదవోలుకంటేను, నర్సాపురముకంటే నైజాము, మహారాష్ట్ర దేశములనుండికాని, బళ్లారి కర్నూలు మొదలగు జిల్లాలనుండికాని, మద్రాసుమొదలగు పట్టణముల నుండికాని, బందరు రాజమహేంద్రవరము కాకినాడలోనగు నగరములనుండికాని వచ్చేడివారలకు ఆయోమార్గానుసారమును, గృహస్థీరమును నగుటచే దేశవాడయే సర్వవిధముల దగి యున్నదనియు కడచిన సంవత్సరము కాకినాడలో ఆహ్వానించినవారి తోడ్పాటుతోడనే దేశవాడలో గార్వక్రమ మెల్ల జరుపుట కొక ప్రత్యేక సంఘమును నేర్పఱచిరి.

అధ్యక్షుడు:— మద్దికెర నారాయణరావుగారు (దేశవాడ)

ఉపాధ్యక్షుడు:—కొండా సుబ్బారాయుడుగారు (తెనాలి)
కార్యదర్శకులు:—హనుమంతములశివయ్యకర్మగారు (ఏలూరు)
భాగవతుల లక్ష్మీపతిశాస్త్రిగారు (కాటకూపేశ్వరము)

- సంయుక్తకార్యదర్శకులు
- కోడూరి కృష్ణమూర్తిగారు (గుంటూరు)
  - కొండా దశరథరామయ్యగారు (చినరావుర)
  - వంగిపురపు చలపతి కర్మగారు (వంగిపురము)
  - సభ్యులు
  - కోడూరి అమృతరామయ్యగారు
  - జోశ్యుల సుబ్బారావుగారు
  - దుర్గవళపు సుబ్బారావుగారు
  - అత్తొటి వీరరాఘవులుగారు బి. ఏ. ప్లీడరు
  - ముద్దా సుబ్బయ్యపంతులుగారు, ప్లీడరు
  - మఱియు నిజామరాష్ట్రములోనగు స్థలములందు మఱి కొందఱు సభ్యులనుగాఁ జేర్చుటకుఁగూడఁ దీర్మానింపఁబడినది.
- ఇదియున్నప్పుడును అఖిల కాశ్యోయమహాజనసభ జరిగి యుండకుండుటయు, నిదియే ప్రథమ ప్రయత్న మైయుండుటయుఁ జూచి కాళీయులెల్లరును తోడ్పడి సకలకార్యములు నిర్విఘ్నముగాఁ జరుపఁగోరుమన్నాడను.

కొండా సుబ్బారాయుడు, తెనాలి.

మోహనితైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగమైనది.
ఇదిమనోహరము శేయు విద్యార్థులు, ప్లీడర్లు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విక్రాంతినిచ్చును. ముందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులును మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందు కల రమణీయముగు నువాసన చెప్పు నలవికాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుఁగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోఁబుడును పుట్ట నివ్వదు. దీనియందు మనోహరముగు నువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడగి యున్నాము. వేయేలక సాపరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు
అమృతాంజనం సిఫో, మదరాసు - బొంబాయి

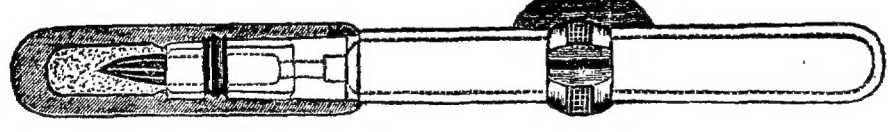
గోదావరి హిందూ సమాజము

వారు ప్రచురించిన భగవద్గీత

1593

చక్కని గులభవచనము. మందరిమైన టైండు. సాగనైన గ్లాజుకాగితములపై ముద్రితము. మెల పదిఅణాలు.
ఈ గులభతైలి వచనగ్రంథము దైవజ్ఞానమును సన్మార్గములను బెల్పుచు, ఎల్లరకు సత్యంతోపయుక్తమై యుండును.
ప్రతిహిందూగృహమునందును నలంకరింపదగిన దివ్యగ్రంథము.

వైపుస్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి.
సెంట్రల్ బుక్కు డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

గ్లాసు పాళీలు

పాంఝెన్ పేనాల బంగారపు పాళీలబదులు యీహుతన గ్లాసుపాళీలు దేశమంతయు వాడుకలోనున్నవి. (గ్లాసు రూ 14.
గ్లాసుపాళీల కలము ఒకటూరి సిరాలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
గ్లాసు రూ 14. గ్లాసుపాళీ ఫపుంఝెన్ పేనా రూ 1. డజను రూ 10.
మొలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మద్రాసు.

(1398) ధనవంతులకు మాత్రమే ?

అనంగప్రభయాకాశి

ముసలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దపుడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, శాశ్వతయవ్వనము నిచ్చుచు, శాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసిన ఈవిద్య మధ్యమ నిరపయోగమైనట్టి స్థితులలో కూడ క్రొత్తచురుకుటనమును పుష్టినియిచ్చుచు యౌద్రజాలమునలె నూతనమాయును కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యిశాముగా పంపబడును. 80 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఈతైలమును వైకినాడుటచే నపుంసత్వమును ము మొదలగునవి తొలగుటయే కాక మంచి సంసారభౌఖ్యము తప్పక కలుగును.
ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాత్యుటలగు ఉచితముగా పంపబడును.
రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

అన్యతాంజనము

లక్ష్మి ఇన్స్ రెన్య కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1883

10, నిస్ బెట్ రోడ్డు, రావూరు.

(1924 సం॥ 28 వ తేదీన 1918 సం॥ 10 ఇండియా కంపెనీల ఆఫ్ నమినేచి రిజిస్టరు చేయబడినది.)

అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 10,00,000

1-11-1924 తేదీవరకు చెల్లించబడిన మూలధనము రూ 88, 255 లు

1-11-1924 తేదీన వసూలుకావలసిన అలాటుమెంటుపై కము రూ 11,745

మూలధనమునకుపై గానే చందాలు వేయబడినది. వాటాలకు యికముందు దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరులు

1. లాలా లజపతిరాయగారు, 2. పండిత మోలీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ బడభగత్ రామ్ గారు,
4. రాయబహదూరు లాలా ధన్ పత్ రాయగారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహాల్ చంద సిక్రిగారు, 7. పండిత కె. సంతానంగారు. (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

అసాధారణ, అపూర్వవిజయము గలిగినది. మొదటి రిక్తి మాసములలోనే రూ 14,00,000 లకు పైగానే ప్రపాదనబడినది, అందరికిని అనుకూలమైన పాలసీలు, పాలిసిహోల్డురులకు తొందరకలుగజేయునట్టి నియమములు లేవు.

మిక్కిలి నిపుణతగాను, మితవ్యముతోను నిర్వహించబడుచున్నది.

ప్రాప్తికృతులు, ఫారములును, ఇతరసంగతులును ప్రధానకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

మంచి పలుకుబడి, పూచిగలవారయిత్రము దరఖాస్తులు ఈ దినపత్రికామునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్వర్టైజరుకార్యాలయము, 16 నుంకురామ శెట్టివీధి, మద్రాసు.

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఉడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఉడక మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానూనెను వాడి నత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.

బుడ్డివెల 1 రూపాయి.

3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

- 1 అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0
- 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0
- 1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0

మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మున్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలుపశెంట్లగు,

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 బామ్మమట్ల, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు.

టెలిఫోను నెంబరు 143

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొదలగునవి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండి మరమతులు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్నిపనులును చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచివిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.

అన్నివిధములైన ధరలు ధరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగో-వా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాయలమును.

మేనేజరు,

సిటీ ట్రాక్సికంపెనీ, 1736

2/3 అంపర్స్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

మానసోల్లాసిని మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

మెదలభము! (పోట్టుభర్తలప్రత్యేకము) గుణవధికము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి దైత్యకాకల మాత్రలు దివ్యావృతము. ఆశీర్లము, ఆరుచి, ఆవులింతలు, అగ్నిమాద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, నేర్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి జేహమును మంచి యారోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పులను వెంటనే మాన్పును. యందు ఆశేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. చిరునామా:— (1078)

అయిర్వేద వైద్యనిలయం, పోట్టు నిడుమెలు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణాజిల్లా.

హిందీ - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు ఏనువన నులభశైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.

గత ల ఖర్చు ప్రత్యేకము. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము-చెన్నపురి.

పగుళ్లకు తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0

1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోటీకి 0-5-0 మాత్రము.

అరికాళ్లు, అరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, శీతగాలి వలన పగిలి నీరుకారుటయు, బలపుట్టుటయు గుంభించును. ఈ తెలమును రాచిన పగుళ్లమోని బలపొయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లనొప్పియు నయచును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగుళ్లకు ఈ తెలము అత్యంతోపయోగకరము.

అమ్మరాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి